

Sammanträde för Samhällsbyggnadsnämnden

Tid onsdagen den 13 mars 2024 kl. 15:00

Plats Nossan, Kommunhuset i Herrljunga

Eva Larsson
Ordförande

Lilli-Ann Grindsjö
Förslag på justerare

Anela Lennartsson
Sekreterare

	Tid	Ärende	Diarienummer
1.	15.00	Sammanträdets öppnande	
2.		Upprop	
3.		Val av justerare och tid för justering	
4.		Förändring av dagordningen	
5.	15.05	Utbildning i Ciceron Assistent Utredningssekreterare håller i utbildningen	
6.	15.50	Förvaltningen informerar Samhällsbyggnadschef föredrar	
7.	16.00	Förvaltningsberättelse (bokslut) för samhällsbyggnadsnämnden år 2023 Controller föredrar	SB-2024-00008
8.	16.15	Uppföljning av internkontroll per 2023-12-31 Controller föredrar	SB-2024-00040
9.	16.30	Ombudgetering av investeringar 2023 för samhällsbyggnadsnämnden Controller föredrar	SB-2024-00009
10.	16.45	Månadsuppföljningar 2024 för samhällsbyggnadsnämnden Controller föredrar	SB-2024-00015
11.	17.00	Reglemente för vägbidrag	SB-2023-00283

	Tid	Ärende	Diarienummer
12.	17.05	Granskningsrapport avseende leasingbilar i Herrljunga kommun 2023	SB-2024-00064
13.	17.10	Avsiktsförklaring avseende solcellspark Tumberg	SB-2024-00064
14.		Redovisning av meddelanden	
15.		Redovisning av delegationsbeslut	

Förvaltningsberättelse (bokslut) för samhällsbyggnadsnämnden år 2023

Förslag till beslut

Förvaltningsberättelse 2023 för Samhällsbyggnadsnämnden godkänns

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett positivt resultat på 1336 tkr, vilket främst är kopplat till förvaltningsledningen som har ett överskott på 2853 tkr. Överskottet beror på att en tjänst varit vakant under året samtidigt som intäkterna blivit högre vid försäljning av skog och mark. Gata Park redovisar däremot ett underskott på 1026 tkr vilket beror på högre kostnader för vinterväghållning efter snörika månader.

Investeringsbudgeten redovisar ett överskott på 12 6954 tkr vilket främst beror på att Exploateringen av Skogshälla /skogsgatan är genomförd, 10 000 tkr föreslås ombudgeteras till 2024.

Sjukfrånvaron ligger på en låg nivå för både kvinnor och män under 2023. Andelen heltidsanställda inom förvaltningen har ökat bland kvinnorna till 90,2% jämfört med föregående år.

Bakgrund

Herrljunga kommuns räkenskapsår är 1 januari till 31 december. För varje räkenskapsår ska nämnderna upprätta en förvaltningsberättelse som sedan fastställs av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Förvaltningsberättelse Samhällsbyggnad 20231231

Beslutet ska skickas till

Emil Hjalmarsson, Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kristina Kraft
Controller

Förvaltningsberättelse 2023-12-31

Samhällsbyggnadsnämnden

Underlag till beslut med diarienummer:
SB-2024-00008

Herrljunga
kommun

Förvaltningsberättelse

Ansvar och uppdrag

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen samt plan- och bygglagen.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorering av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden handlägger ärenden angående bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Översikt över verksamhetens utveckling

Arbetet med att utveckla den nya förvaltningsorganisationen har fortsatt under 2023 där fokus har legat på att ett så effektivt sätt som möjligt hantera resurser, processer och personal för att uppnå målen och syftet med verksamheten till dem vi är till för.

Arbete har under året pågått kontinuerligt med att hitta effektiviseringar inom samtliga enheter samt möjligheten för digitala e-tjänster/automatiseringar som på sikt ska minska administrativt arbete. Med hjälp av en automationsplattform kan en digital medarbetare konfigureras för att utföra uppgifter eller processer som är enkla och repetitiva. Det kan omfatta uppgifter som att generera rapporter, importera information och handläggning i system eller skicka e-postmeddelanden.

För att möta de demografiska utmaningarna och upprätthålla en hög servicenivå gentemot våra kommuninvånare och kollegor behöver vi frigöra tid för våra medarbetare. Genom att låta dem fokusera på mer värdeskapande aktiviteter, såsom strategiskt arbete, kreativitet och kundvård, kan vi säkerställa att vi fortsätter att leverera en god service.

Under 2023 har nya mål arbetats fram tillsammans med politiken och arbetet med de nya målen för samhällsbyggnadsnämnden. Förvaltningen har utvecklat aktiviteter kopplade till de nya målen samt arbetet med internkontroll för att på ett bra sätt kunna följa upp förvaltningens resultat och utmaningar framåt.

Hållbarhet blir en alltmer central aspekt inom samhällsbyggnad och ställer också högre krav på kommunerna. Det handlar om att minimera miljöpåverkan, effektivt använda resurser och skapa samhällen som är motståndskraftiga mot framtida utmaningar. Det innebär samtidigt att man ska skapa platser där människor vill bo, leva och kunna arbeta.

Förvaltningen har också påbörjat arbetet med att tillsammans med en extern part ta fram avtal gällande tillsyn av nämndens egna verksamheter. Detta för att minimera jävsrisken kopplat till nämndens tillsynsansvar. En extern granskning skall varje år göras av nämndens myndighetsutövning kopplat till jävsrisk samt en utvärdering genom risk och konsekvensanalys.

Händelser av väsentlig betydelse

Nämnd och förvaltningsledning

Med start 2023 tillsattes en ny samhällsbyggnadsnämnd utifrån det tidigare beslutet om omorganisation där bygg- och miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen slogs ihop till en samhällsbyggnadsförvaltning. Den nya nämnden har under året gått ett antal utbildningar för att få kunskap inom nämndens ansvarsområden.

Nämnden har fattat beslut om att ta fram avtal med extern part för den tillsyn som kan förväntas göras inom nämndens eget verksamhetsområde, samt att årligen utvärdera jävsfrågan genom en risk- och konsekvensanalys och en extern granskning. Arbetet kring dessa frågor pågår och kommer vara en årligt återkommande process.

På grund av det rådande ekonomiska läget samt oroligheter i omvärlden har efterfrågan på mark att exploatera samt försäljning av kommunala villatomter drastiskt minskat i Herrljunga. Att aktivt fortsätta marknadsföra och försöka locka exploatörer till Herrljunga under en lågkonjunktur är prioriterat för att ligga i fas när marknaden vänder.

Ett antal skogsområden planerades in för gallring och röjning vilket kommer ske under 2024. Arbetet görs tillsammans med AME och södra som utförare. Skogsbruksplanen används som underlag i arbetet med kommunens skog och hur den skall skötas.

Bostadsanpassningar har under året legat på ungefär samma antal som under 2022. Totalt antal fattade beslut under 2023 var 82st.

Antalet parkeringstillstånd som handlagts under året är 30st. 28st är beviljade och 2st tillstånd är under utredning.

Under 2023 har nya mål arbetats fram tillsammans med politiken och arbetet med de nya målen för samhällsbyggnadsnämnden kommer fortsätta under 2024 där målen skall arbetas in i förvaltningen och följas upp.

Måluppfyllelsen får anses som god. Målen som förvaltningen arbetat mot har under stora delen av 2023 varit tidigare mål som tekniska och bygg- och miljöförvaltningen tagit fram.

Beslut fattades i nämnden under 2023 om slopad snöröjning på enskilda vägar samt justering av kommunalt vägbidrag för att fortsättningsvis möjliggöra en god vinterväghållning på enskilda vägar.

Arbetet med effektiviseringar är ett pågående arbete som förvaltningen löpande arbetar med för att på bästa sätt använda vår tid till de vi är till för.

Miljöenheten

Miljöenheten har under år 2023 utfört både tillsyn och handläggning av ärenden. Tillsynen har genomförts i projektform månadsvis och handläggningen har skett löpande under året. Totalt har 577 ärenden handlagts och 186 beslut har fattats. Tre nya verksamheter som betecknas som *Miljöfarlig verksamhet* har startat och fått beslut gällande verksamheternas egenkontroll m.m. I bilaga 1 finns statistik där antalet planerade ärenden jämförs med antal genomförda ärenden för 2023. Det är enbart de vanligaste ärendetyperna som redovisas i bilagan.

Under januari uppdaterades de mallar och blanketter som används inom verksamheten. Miljöenhetens webbplatser uppdaterades och personalen jobbade även med oavslutade ärenden från 2022.

I februari jobbade enheten med livsmedelskontroll. Fokus låg på dricksvattenverksamheternas provtagningsplaner, revisioner av livsmedelsverksamheter och kontroll av allergeninformation hos restauranger och skolkök. Totalt 16 kontroller genomfördes. Några avvikelser observerades och följdes upp inom kort tid.

I mars kontrollerades verksamheter som betecknas som *miljöfarliga verksamheter*. Totalt 8 verksamheter kontrollerades, varav flera kontroller hade en relativt omfattande karaktär.

Under april var avsikten att utföra kontroll av avvikelser som tidigare konstaterats vid kontroll av skolor och förskolor, bland annat avseende kemikaliehantering och UV-skydd i utemiljöerna. Det förekom flera avvikelser vid dessa kontroller, men åtgärdsåtgärderna var ganska långa på grund av att det krävts större inköp. Några avvikelser kunde följas upp utan anmärkning, men för några förskolor återstår avvikelser kring UV-skydd i utemiljön.

Månaderna maj – augusti ägnade miljöenheten åt tillsyn av små avlopp. Omkring 170 tillsynsbesök genomfördes i socknarna Remmene och Skölvane/Säm. I flera fall observerades indikationer som tyder på att anläggningarna riskerar att få en förkortad livslängd, vilket ledde till att fastighetsägare kunde utföra förebyggande åtgärder. Några avloppsanläggningar bedömdes vara så undermåliga att de kan bli föremål för beslut om utsläppsförbud om fastighetsägaren inte bygger en ny anläggning.

Under samma period jobbade miljöenheten med att följa upp avvikelser från 2022 års tillsyn, som avsåg Eggvena och Bråttensby socknar. Några fastighetsägare har fått information om att förvaltningen överväger att fatta beslut om utsläppsförbud, men de allra flesta har då åtgärdat sina anläggningar. Ännu finns inga beslut om utsläppsförbud fattade utifrån 2022 års tillsyn.

I september var avsikten att miljöenheten skulle jobba med det stora nya nationella systemet för omklassning av livsmedelsverksamheter, där alla registrerade livsmedelsverksamheter i Sverige ska tilldelas ett särskilt kontrollintervall utifrån ett nytt nationellt system. I samarbete med IT-enheten jobbade miljöenheten fram en e-tjänst för omklassning av kommunens ca 85 livsmedelsverksamheter. Det planerade lanseringsdatumet var 1 september. På grund av IT-tekniska svårigheter kunde e-tjänsten inte lanseras förrän i oktober, vilket gjorde att miljöenheten halkade efter i arbetet. Istället för omklassning av livsmedelsverksamheter ägnade enheten oktober månad åt tillsyn av verksamheter som betecknas som miljöfarliga verksamheter, bland annat drivmedelsstationer, industrier och återvinningscentraler. Flera av dessa har uppföljningspunkter som löpande följs upp avseende utsläpp till luft eller utsläpp till vatten.

I oktober lanserades e-tjänsten för omklassning av livsmedelsverksamheter och de flesta verksamheter använde sig av tjänsten för att skicka in sin information till förvaltningen. Dessvärre krävdes en hel del korrigeringar, då informationen som kom inte sällan stämde överens med den kunskap förvaltningen har om respektive verksamhet. Det stora behovet av korrigeringar har även uppstått i övriga sjuhäradskommuner, och den gemensamma bedömningen inom Sjuhärad livsmedelsgrupp är att det nya nationella systemet för att tilldela livsmedelsverksamheter en kontrollfrekvens är komplicerat att förstå, både för verksamheter och för myndigheter. Tack vare att förvaltningen lagt mycket tid på kontakt med verksamheter för korrigering av uppgifter, hade nästan alla livsmedelsverksamheter vid utgången av 2023 fått ett beslut om nytt kontrollintervall.

November månade ägnade förvaltningen åt tillsyn av hygieniska verksamheter, exempelvis tatuerare, fotvårdare, simhall och öronhåltagningsverksamhet. Tillsynen var en del av ett projekt som leds av organisationen *Miljösamverkan Västra Götaland och Halland*, som ägs av Länsstyrelsen och kommunerna i Västra Götaland och Halland. Omkring 10 besök genomfördes, varav några anmärkningar noterades och följdes upp.

I december genomförde förvaltningen kontroller av livsmedelsverksamheter med avseende på rengöring och temperaturkontroll. På de flesta verksamheter var efterlevnaden god avseende temperaturkontrollen, men några uppföljningar genomfördes utifrån bristande rengöring. Uppföljningstiden var i regel kort vid bristande rengöring, och i alla ärenden var bristen åtgärdad vid uppföljningsbesöket. Totalt 14 kontroller genomfördes, varav 4 kontroller var en del av att följa upp ett operativt mål i den nationella kontrollplanen.

Under året har miljöenheten, utöver tillsynen, handlagt ett stort antal ansöknings- och klagomålsärenden. Det har funnits flera klagomålsärenden som har tagit mycket resurser i anspråk och som varit svåra att utreda. Det totala antalet klagomålsärenden som startades år 2023 är 45 st, vilket är 10 fler än 2022.

Det stora antalet nyanläggningar av små avlopp har fortsatt att minska från år 2019, vilket även medför lägre intäkter för miljöenheten. Nytt för avloppstillsynen för 2023 var att alla fastigheter som har avvikelser debiteras för uppföljning av avvikelserna, oavsett hur små eller enkla avvikelserna är. Detta på grund av att förvaltningen sett att den administrativa tiden för uppföljning av avvikelser många gånger överstiger den tid som debiteras för avloppstillsyn.

Våren 2023 genomförde Länsstyrelsen en uppföljning och utvärdering av miljöbalksarbetet i Herrljunga kommun. I oktober kom en rapport där styrkor och svagheter lyftes fram. Länsstyrelsen skickade efter rapporten ut en skrivelse där det framgår att de överväger att fatta beslut om uppföljning av åtgärds punkter. Nämnden har skickat in synpunkter på skrivelsen och Länsstyrelsen har ännu inte fattat något beslut om uppföljning av åtgärder.

Gällande *Förorenade områden* har förvaltningen under året uppdragit åt en sakkunnig konsult att göra en ansvarsutredning för ett markföroreningsområde som är ett av de två områden som har den högsta riskklassen av de förorenade områden som finns i kommunen och som är riskklassade. Ansvarsutredningen är färdigställd och ska granskas av SGI innan ärendet handläggs vidare.

Förvaltningen har under 2023 blivit beviljade ett LONA-bidrag för att sammanställa mätdata för Sämsjön och utifrån befintliga mätdata dra slutsatser kring vilka åtgärder som effektivt kan bidra till att minska övergödningens problematiken in sjön. En rapport är färdigställd och LONA-projektet är slutredovisat och godkänt. Rapportens slutsats är att mycket näringsämnen kommer in via det södra inloppet och att åtgärder med fördel sätts in där. En annan slutsats är att det behövs fler undersökningar för att kunna fastställa hur stor internbelastningen i sjön är och för att kunna fastställa vilken/vilka av de tre grenarna, som det sydliga inloppet grenar ut sig i, som bidrar med de största halterna av näringsämnen.

Under 2023 har miljöenheten, genom arbetet med e-tjänsten gällande omklassning av livsmedelsverksamheter, stärkt kompetensen avsevärt när det gäller användningen av digitala verktyg. Arbetet har tagit mycket tid i anspråk, uppskattningsvis mer tid än vad det hade tagit att genomföra livsmedelsomklassningen manuellt, men förhoppningen är att det arbetet kan göra att nästa digitala projekt går smidigare, vilket på sikt kan ge effektivitetsvinster.

Plan och byggenheten

Arbetet med att detaljplanera områden för bostadsbyggnation har fortsatt varit prioriterat och ett antal nya detaljplaner för bostäder, förskola och industrimark är under framtagande.

Ärenden har minskat under 2023 för byggenheten, det beror på inflation, stigande räntor och höga energikostnader. Ett par större bygglovsärenden har under 2023 påbörjats och även avslutats, både i Ljung/Annelund och i Herrljunga.

Plan- och byggenheten har påbörjat ett aktivt arbete med tillsyn i kommunen. Där en ny tillsynsplan har tagits fram och det har aktivt jobbats med olovliga boende, ovårdade fastigheter och till viss del svartbyggen. Obligatorisk ventilationskontroll är ett tillsynsområde som också har jobbats aktivt med under året, där vi har tagit ett stort kliv i att få igång en hållbar och smidig process för näringslivet, privatpersoner och oss själva.

Byggenheten har tillsammans med VG-region tagit fram en ny kulturmiljöinventering för Ljung/Annelund och Herrljungas tätorter, arbetet har under 2023 pågått för att digitalisera planen och publicera den på kommunens hemsida. Kulturmiljöinventeringen är tänkt att fungera som ett rådgivande dokument med referensobjekt och fakta för handläggarna i sitt arbete med bygglovsansökningar och tillsynsarbetet.

Ett fortsatt samarbete med ett företag som heter JS Sverige och en interaktiv pdf-broschyren till hemsidan med tydlig och informativ text och bilder som förklarar när det behövs bygglov, vad som behöver lämnas in osv. har tagits fram.

Under 2023 skrevs ett avtal med fem sjuhäradskommuner om en gemensam energirådgivning. Det är Bollebygd, Vårgårda, Härryda, Borås och Herrljunga som har skrivit avtal på ett samarbete, som började gälla från November 2023 och sträcker sig tills vidare. Under 2023 var 200 timmar budgeterade med bidrag från Energimyndigheten och nivån för 2024 ligger på lika många timmar för energirådgivning.

Detaljplanering har startats och pågår av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde. Planeringen är främst koncentrerad till Herrljunga tätort samt Ljung/Annelund där det finns en ökad efterfrågan på kommunala tomter samt mark för exploatering av flerbostadshus. Under 2023 antogs detaljplanen för Furulund vilket innebär ytterligare ca 100 bostäder i planberedskap.

Pågående detaljplaner	Status			Antal bostäder
Bostäder Skoghällavägen & Skogsgatan	Planarbete pågår	Antagande höst 2023	Granskning vinter 2023, antagande vår 2024	120
Industriområde/Verksamhetsområde Ljung 1:17 mfl	Planarbete pågår	Antagande höst 2024	Planarbete pågår, samråd sommar 2024	0
Industriområde Hudenevägen	Planarbete pågår	Antagande höst 2023	Granskning vinter 2023, antagande sommar 2024	0
Detaljplan Bostäder Skolvägen Mörlanda	Planarbete pågår	Antagande 2024	Planarbete pågår, samråd vinter 2024	100
Detaljplan Bostäder Enen 10	Planarbete pågår	Antagande 2024	Planarbete pågår, samråd sommar 24	20
Detaljplan industri magrab	Planarbete pågår	Samråd vår 2023	planarbete pågår samråd vinter 2023	0

En ny planarkitekt har anställts under 2023 och detta kommer göra att förvaltningen på sikt kan utveckla kommunens planarbete och hur förvaltningen arbetar med frågor kopplat till våra politiska mål, konsekvensanalyser i planeringen mm.

GIS funktionen utvecklas stadigt, kommunlicensen är på plats och kommer att ge oss fördelar för utveckling för aktuell kartinformation till kommuninvånarna när det gäller lediga tomter, gällande detaljplaner och bygglovsansökningar. E-tjänst har skapats och möjliggör ansökan om bygglov digitalt.

Gata Park

Arbeten med gatudrift och grönytor löper på enligt gällande driftskontrakt. Nytt avtal skrev under 2023 med DB Entreprenad och löper över tre år.

Ansökningar av kommunalt vägbidrag behandlades under våren och betalades ut före semestern. Lagom till Nationaldagen placerades årets sommarblommor, blomsterkuber och blomsteramplar ut.

Parkeringsövervakningen fortsatte med gott resultat. Markant färre rapporterade felparkeringar under 2023. Nytt avtal med Securitas sänker kommunens kostnader för parkeringsövervakningen med ca. 75.000kr/år

Röjningsarbeten i tätortsnära skogsområden pågår enligt plan. Utförs av kommunens arbetsmarknadsavdelning.

Projekt Blomsteräng genomfördes under våren, då blomsterängsfrö såddes på gamla lekplatsytan vid Ångsvägen.

Höga kostnader för vinterväghållningen under feb-mars och nov-dec.

Nya juldekorationer inköptes och sattes upp på Storgatan i Herrljunga och i Fåglavik och i Ljung. 4 st julgranar sattes upp, 2st i Herrljunga, 1 st i Ljung och 1 st i Annelund

Sättning i stenbron på gång och cykelvägen i Molla har åtgärdats.

Reinvestering av beläggning utfördes under hösten på utvalda gator enligt beläggningsplanen. Upprustning av Arvidsgårdsgatan med bl.a. ny belysning och gång- och cykelbana färdigställt. Medfinansieras av Trafikverket med del av kostnaden.

Renhållning

Renhållningsavdelningen har under året avslutat ett långvarigt samarbete med Ragn-Sells som har kört hushållens avfall, grovavfall samt farligt avfall från ÅVC. Från 2023 är det en ny entreprenör som kör hushållens avfall och farligt avfall, det är Remondis AB som har fått det uppdraget. Upphandling har också gjorts av en ny entreprenör på hämtningen av Grovavfall från ÅVC, det är STENA Recycling AB som sköter det. Båda entreprenaderna började 1/10 -23 och avtalet för Remondis gället tom 31/12 2026 samt Stena 30/09 2026 med möjlighet till förlängning 1+1 år.

Renhållning har även, ihop med samarbetskommunerna i Sjuhärad, arbetet med att förbereda för att från 1/1 -24 ta över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfallet som FTI tidigare har haft hand om. Det innebär att man från 1/1 -24 kommer ta över driften av kommunens återvinningsstationer. Från 1/1 -27 så finns det ett krav på att samla in förpackningar fastighetsnära, det innebär att invånare i kommunen ska kunna lämna sina förpackningar på samma ställe som man idag lämnar sitt mat- och restavfall, detta gör att ett helt nytt insamlingssystem behöver komma på plats. Detta görs i samarbete med alla kommuner i Sjuhäradsregionen utom Borås som kör i egen regi. Politiskt beslut om nytt insamlingssystem är taget under hösten.

Från den 1/10 så tog renhållning även över driften av Tumbergs ÅVC i egen regi. En hjullastare har hyrts för att man i ett senare skede ska köpa en.

En omorganisation på renhållningsavdelningen har skett under året då en ny chef har anställts. Diskussioner om hur man ska organisera sig framgent har påbörjats. Renhållning ser i första hand över möjligheterna att ta över kundtjänst i egen regi, likt de övriga kommunerna i regionen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Måluppfyllelse

Fokusområde 1: En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Vi uppnår detta genom nämndmål:

1. Vara resurseffektiva och agera hållbart vid inköp och förvaltande.

Vi ska informera om rutiner i organisationen för att vid varje givet tillfälle avväga om återbruk kan komma ifråga gällande om befintliga möbler, inventarier och utrustning skall ersättas eller avvecklas.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Antal återanvända förbrukningsinventarier (st)	-	3	2	öka	5

2. Främja hållbara och säkra verksamheter, både interna och externa

Vi ska utföra tillsyn enligt bland annat miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om skydd mot olyckor. Tillsynen ska hålla en godtagbar nivå, både när det gäller kvalitet (inriktas på de områden där nyttan är som störst och eventuella avvikelser ska leda fram till rättssäkra beslut som i praktiken ger en reell nytta) och kvantitet (mängden kontroller ska motsvara tillsynsplanen).

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Antal kontroller jämfört med planerat, miljö (%)	84%	80%	80%	100%	93%
Antal kontroller jämfört med planerat, räddning (%)	-	100%	100%	100%	-

Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Vi uppnår detta genom nämndmål:

1. Ha en långsiktig ekonomi i balans

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Budgetavvikelse (tkr)	-832	-802	227	0	1 500

Fokusområde 2: En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadssidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.

Vi uppnår detta genom nämndmål:

1. Utveckla kommunikationen med medborgare och företagare för att främja samarbete och ge en positiv upplevelse vid kontakt med kommunen oavsett utfall på ärende

Ge våra sökanden möjlighet att lämna in ett ärende på det sätt som passar bäst för dem själva, dvs. antingen genom e-tjänst, blankett, personligt möte eller annat. Erbjud e-tjänster som möjlighet för alla våra handläggningsärenden.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, bygg (%)	0	1,8	25	10	23
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, miljö (%)	0	3	28	10	101
Handläggningstid, bygg (dagar)	-	34	13	50	28
Handläggningstid, miljö (dagar)	-	21	21	20	12

2. Skapa möjligheter för boenden och verksamhetsetablering i hela kommunen

Analysera presumtiva tomter som kommunen äger och strategiskt planera in dessa för avstyckning. Därutöver inventera privatägd mark i strategiska lägen för att på ett offensivt sätt kunna bearbeta markägare och övriga tomtägare att tillgängliggöra tomter till försäljning i hela kommunen. Ta fram en hållbar och effektiv process över tid för marknadsföring och försäljning av tomter för att nå framtida önskad effekt.

Vidare planera in aktiviteter som tex personlig inbjudan efter kartläggning, öppet hus för fastighetsägare och privatpersoner.

Utöver de 48 tomter som finns till försäljning i kommunen har Herrljunga kommun under 2023 antagit detaljplanen vid Furulund som medger ca 100 villatomter. Ytterligare ca 350 bostäder är under planläggning.

Planlagd industrimark ligger under målsättningen om 100.000 kvm planlagd industrimark. Ett verksamhetsområde Hudenevägen är under planläggning och medger ca 200.000 kvm planlagd industrimark när planen är antagen.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Antal planlagda tomter till försäljning i kommunen	10	45	45	50	48

Antal kvm planlagd industrimark till försäljning	80 000	65 000	175 000	100 000	40.000
--	--------	--------	---------	---------	--------

Fokusområde 3: En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande.

Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv

Vi uppnår detta genom nämndmål:

1. Som ambassadör för Herrljunga kommun verka för en god service och rättssäkerhet vid bemötande av invånare och kunder

Vi ska hålla en hög servicenivå vid kundkontakter och genom ett effektivt bemötande underlätta och visa att vi värdesätter organisationens och medborgarens tid. Den som kontaktar kommunen ska snarast få hjälp, mottagaren har ett personligt ansvar för att se till att medborgaren, företagare och övriga intressenter får den hjälp som efterfrågas i enlighet med kommunens riktlinje.

Vi utbildar våra medarbetare inom kundbemötande och service, ständigt arbete med att informera om att vi alla är ambassadörer för Herrljunga kommun. Tydliga processer och rutiner tas fram för hantering av tex inkommande samtal och implementeras under året i organisationen

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Helår 2023
Ranking Företagsklimat enligt svenskt Näringsliv	10	11	7	behålls	8

Herrljunga klättrar sju steg uppåt från förra årets plats 12 i kategorin service och bemötande. Den kommunala servicen har stor betydelse för företagets etablering och expansion, här hamnar Herrljunga kommun på femte plats.

Herrljunga ökar med 12 placeringar i kategorin "Tillgång till kompetens", ifrån plats 27 till 15. Kategorin speglar tillgången på medarbetare med relevant kompetens vilket är avgörande för företagens möjlighet att väx

Ekonomisk ställning

Driftredovisning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Intäkter	-13 801	-15 245	-24 045	-28 661	4 616
Summa intäkter	-13 801	-15 245	-24 045	-28 661	4 616
Personalkostnader	21 598	21 327	17 541	15 820	1 721
Lokalkostnader, energi, VA	1 438	2 999	2 196	2 866	-670
Övriga kostnader	16 086	16 621	27 169	31 543	-4 374
Kapitalkostnad	4 223	4 573	5 008	4 965	43
Summa kostnader	43 345	45 520	51 914	55 194	-3 280
Summa Nettokostnader	29 544	30 275	27 869	26 533	1 336
Kommunbidrag	29 396	31 700	27 869	27 869	-
Resultat	-148	1 425	-	1 336	

Utfallet 2021,2022 är anpassat efter nya organisationen 2023

Organisatorisk fördelning

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
60 Samhällsbyggnadsnämnd	714	764	325	339	-14
61 Förvaltningsledning Samh.byggn	296	777	3 059	206	2 853
62 Plan o Bygg	844	65	2 798	2 862	-64
63 Miljö	1 674	1 335	1 461	1 805	-344
64 Gata/park	13 443	12 957	13 576	14 602	-1 026
65 Räddningstjänst	12 573	14 377	6 649	6 718	-69
66 Renhållning	-	-	0	-	-
Summa verksamhet	29 544	30 275	27 869	26 532	1 336
Intäkter	-13 801	-15 245	-24 045	-28 661	4 616
Kostnader	43 345	45 520	51 914	55 194	-3 280
Nettokostnad	29 544	30 275	27 869	26 533	1 336

Utfallet 2021,2022 är anpassat efter nya organisationen 2023

Kommentarer till utfall och driftsredovisning

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 1336 tkr, resultaträkningen beskriver att intäkter övriga kostnader främst varit högre än budgeterat, här nedan ges en enklare form av förklaring till vad avvikelserna avser.

Intäkterna har blivit 4617 tkr högre än budget kopplat till

- förvaltningsledningen 1048 tkr intäkter från skog och mark.
- Bygg och plan 1146 tkr högre intäkter pga att de fakturerat kommunstyrelsen för löpande kostnader avseende detaljplaner.
- Renhållningens del av 1992 tkr

Personalkostnader 1721 lägre

- Bygg och plan 895 tkr avser främst en vakant tjänst
- Förvaltningsledningen vakant tjänst 578 tkr

- Räddningstjänsten 363 tkr lägre kostnader

Lokalkostnader 670 tkr högre

- Gata park el till gatubelysning 355 tkr
- Renhållning snöskottning 200 tkr
- Bygg och plan, kostnader för vatten och avlopp 140 tkr

Övriga kostnader 4374 tkr högre

- Förvaltningsledning avser främst en outnyttjad buffert på 524 tkr samt en årlig uppbokning sedan 2018 gällande en upplupen kostnad från Trafikverket gällande skötselavtal från 2007 som nu längre inte bedöms inte vara aktuell, därmed bokades inget upp i dec-24. Skapar ett överskott eftersom ingen kostnad uppstått under året.
- Plan o Bygg -1965 avser främst konsulttjänster
- Miljö -350 Konsulttjänster
- Gata park- 669 fräst vinterväghållning
- Räddningstjänst -855, främst besparingsuppdrag
- Renhållning -1779 besparingsuppdrag och förbrukning

Samhällsbyggnadsnämnd

Nämnden redovisar ett underskott på -14 tkr vilket är kopplat till högre kostnader för arvoden.

Förvaltningsledning

Verksamheten redovisar ett stort överskott på 2854 tkr vilket beror på 1063 tkr högre överskott än budgeterat från skog och mark. Kostnaderna för bostadsanpassning blev 270 tkr lägre än budgeterat. Förvaltningsledningen fick ett överskott mot budget på tot 1491 tkr, vilket främst beror på en outnyttjad buffert på 500 tkr. 400 tkr lägre personalkostnaderna då en tjänst varit vakant. Därutöver ansågs en årlig uppbokad upplupen kostnad sedan 2018 på 400 tkr inte längre vara aktuell att boka upp. Avser Trafikverket ej fakturerade skötselavtal sedan 2007.

Plan och Bygg

Enheten redovisar ett negativt resultat på -64 tkr vilket är kopplat till lägre intäkter än budgeterat avseende förrättning och granskningsavgifter, vilket beror på att färre invånare har ansökt om bygglov. Årets löpande kostnader för detaljplaner har fakturerats kommunstyrelsen. Under året har en tjänst varit vakant vilket lett till lägre personalkostnader, räcker ändå inte fullt ut för att nå ett noll resultat.

Miljö

Enheten redovisar ett underskott på -344 tkr. De kostnader som främst överstigit budget inom miljöenhetens verksamheter är konsultkostnader. En av orsakerna är att Samhällsbyggnadsnämnden 2023-03-01 beslutade att uppdra åt en konsult att utföra en ansvarutredning värd ca 100 tkr kronor, trots att ansvarutredningen inte finns med i budget. En annan orsak är att miljöenheten hade en vakans under några månader, som skapade en tillfällig kontrollskuld inom livsmedelskontrollen. Kontrollskulden täcktes under årets slut med hjälp av konsult och genom kontroller i egen regi. En tredje orsak är att konsultkostnader uppstått i högre grad än beräknat vid framtagande och införande av e-tjänst för omklassning av livsmedelsverksamheter.

Gata/Park

Gata/park redovisar underskott på 1026 tkr vilket främst beror på 1378 tkr ökade kostnader för vinterväghållning i tätort och på enskilda vägar. Verksamheten har haft 200 tkr lägre kostnader för grönytor och blommor samtidigt som kostnaderna varit 100 tkr lägre för mindre gatuunderhåll.

Räddningstjänst

Verksamheten redovisar ett totalt underskott på 69 tkr. Under året har intäkterna blivit 425 tkr högre än budgeterat främst på grund av sålda tjänster till räddningstjänsten i Jönköping.

Verksamheten har haft ett besparingsuppdrag på 634 tkr, vilket till stor del täcks upp av 568 tkr lägre personalkostnader. Övriga personalkostnader har dock överskridit budget med 205 tkr vilket avser utbildning och hälsovård. Övriga kostnader överskrider budget med 221 tkr så som reparation och underhåll av inventarier, köp av tjänster från Göteborgs räddningsförbund samt högre kostnader från Herrljunga vatten

Räddningstjänsten tillhör sedan 1 juli 2023 kommunstyrelsens ansvarsområde.

Renhållning

Renhållningen redovisar ett negativt resultat på 1584 tkr vilket delvis beror på ökade entreprenadkostnader kopplat till ett nytt entreprenadavtal from oktober 2023. Även kostnaderna för slamhanteringen har blivit högre på grund av ökade kostnader från Herrljunga Vatten. Sedan har även Inköp gjorts av kärl och containrar vid återvinningsstationerna. Kostnaderna täcks ej av höjningen av renhållningstaxan 2023.

(tkr)	2021	2022	2023	2023	
Intäkter	-11 530	-11 737	-12 800	-13 208	408
Summa intäkter	-11 530	-11 737	-12 800	-13 208	408
Personalkostnader	-	10	-	15	-15
Lokalkostnader, energi, VA	301	297	177	375	-198
Övriga kostnader	10 056	11 831	12 461	14 240	-1 779
Kapitalkostnad	233	179	162	162	-
Summa kostnader	10 590	12 316	12 800	14 792	-1 992
Netto	-940	580	-	1 584	-1 584
Förändring fordran på kollektivet	-940	580	-	1 584	-
Resultat	-	-	-	-	-

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Insamling renhållning	-4 920	-4 335	-4 698	-3 942	-756
Återvinningscentral	2 883	2 960	3 505	3 082	423
Drift Tumberg	637	761	794	699	95
Renhållning gemensamt	1 095	1 200	400	1 439	-1 039
Slam	-634	-7	-	305	-305
Sluttäckning Tumberg*		-			
Summa verksamhet	-940	580	-	-1 584	-1 584
Intäkter	-11 530	-11 737	-12 800	-13 208	408
Kostnader	10 590	12 316	12 800	14 792	-1 992
Nettokostnad	-940	580	-	1 584	-1 584

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Avsatt från start konto 2281	Utfall 2023	Kvar av avsättning Konto 2281
Sluttäckning Tumberg*	126	151	18210	498	15822

Investeringsredovisning

PROJ	Ursprung		Summa		
	budget	ombudg	Budget	Utfall Ack	Avvikele
	2023	2023	2023	2023	2023
5403 Asfalt/reinv gata & GC-väg	3 000	1 305	4 305	3 183	1 122
5404 Upprustn allmänna lekplatser	200	0	200	178	22
5405 Upprustn parkering kyrkan + GC	0	0	0	-675	675
5408 Juldekoration	500	0	500	405	95
S:a Gata park	3 700	1 305	5 005	3 091	1 914
8500 Exploatering	1 000	0	1 000	220	780
8503 Expl Skoghälla/skogsg	10 000	0	10 000	0	10 000
Sa: Exploatering	11 000	0	11 000	220	10 780
TOTALT Samhällsbyggnadsnämnd	15 750	255	16 005	3 311	12 694

Proj 5403 Asfalt/reinv gata& GC-väg

Följande underhåll har genomförts, återstår 1122 tkr av budget.

- Storgatan: Tagit bort befintlig betongmarksten, nytt asfaltsslitlager.
- Arvidsgårdsgatan: Ny gatubelysning, nytt asfaltsslitlager
- Nytt asfaltsslitlager på Ö.kyrkogatan, Nästegårdsgatan, Ringvägen, Andrégatan, Villagatan samt Ekstigen i Annelund.
- Projektering uppstartad gällande ombyggnad av Sveagatan

Proj 5404 Upprustning allmänna lekplatser

- Nya Picknic-möbler till lekplatsen vid stadsparken
- Nytt lekhus till lekplatsen Ugglan

Proj 5405 Upprustning parkering kyrkan + GC

- Bidrag inkom från Trafikverket för ombyggnad av parkeringsplatsen bakom kyrkan, utfördes år 2022.

Proj 5408 Juldekoration

- Inköp av nya stolp-juldekorationer, blev billigare än budgeterat.

Väsentliga personalförhållanden

Den totala sjukfrånvaron har gått ner sedan helåret 2023, för såväl kvinnor som män. Däremot kan man se en ökning i långtidssjukskrivningar. Dock har det genomgåts en omorganisation inom samhällsbyggnadsförvaltningen och de kan ha kommit att påverka siffrorna. Det som sticker ut med långtidssjukskrivningarna är att det är män som har högst siffror. Vad gäller faktiskt heltid så är det mer eller mindre oförändrade siffror.

Totalt antal anställda inom samhällsbyggnadsförvaltningen är 82 personer och personalomsättningen ligger på 3,7%.

1. Sjukfrånvaro	1.1 Total %			1.2 Långtid %			1.4 Antal anställda > 5 sjuktilfällen/12 mån	År
	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total		
Delår total	6,04%	2,47%	4,64%	15,40%	11,66%	14,62%		2022
HELÅR Totalt	5,58%	2,08%	4,24%	22,32%	8,20%	19,68%		2022
DELÅR Totalt	2,6%	2,4%	2,5%	28,4%	21,6%	25,8%	2	2023
HELÅR Totalt	3,01%	2,79%	2,93%	24,18%	24,23%	24,20%	0	2023

Tabell omfattar samhällsbyggnadsförvaltningen

Förväntad utveckling

2024 förväntas fortsatt påverkas av en minskad volym inkommande bygglov vilket gör att tillsynsarbetet i kommunen fortsatt kommer prioriteras. Ett stort antal detaljplaner är under framtagande och flertalet bedöms kunna antas under året. Planberedskapen för villatomter i kommunen är god. Det saknas planlagd mark som möjliggör för flerbostadshus och radhus/parhus. Detta ryms inom detaljplanen för Skogsgatan, Skoghällavägen vilken förväntas kunna antas 2024.

Exploateringsområde Skoghällavägen, Skogsgatan kommer börja projekteras under 2024 för att ta fram förfrågningsunderlag och kunna påbörja en exploatering i slutet av 2024 början av 2025.

Renhållning har from 1/1 2024 tagit över driften av kommunens återvinningsstationer. Från 1/1 -27 så finns det ett krav på att samla in förpackningar fastighetsnära, det innebär att man ska kunna lämna sina förpackningar på samma ställe som man idag lämnar sitt mat- och restavfall. Ett stort arbete med ett nytt insamlingsystem kommer pågå under året.

Under 2023 har miljöenheten, utöver tillsynen, handlagt ett stort antal ärenden. Det har funnits flera klagomålsärenden som har tagit mycket resurser i anspråk och som varit svåra att utreda. Det totala antalet klagomålsärenden som startades år 2023 är 45 st, vilket är 10 fler än för år 2022. Detta ser ut att vara en fortsatt ihållande trend vilket gör att det tar mycket tid från övrig prioriterad tillsyn. Det stora antalet nyanläggningar av små avlopp har fortsatt att minska från år 2019, vilket även medför lägre intäkter för miljöenheten.

Bilaga 1 – Miljöenhetens ärenden

Inför varje år antas dokumentet *Behovsutredning och tillsynsplan* i nämnden. I dokumentet framgår vilka tillsyns- och kontrollbehov som finns inom miljöenhetens ansvar och hur tillgängliga resurser ska prioriteras. Vid planeringen av 2023 års verksamhet prioriterades totalt 1 181 timmar för tillsyn, 1 694 timmar för handläggning och 1 390 timmar för övrigt arbete.

De områden där mer än 40 ärenden har prioriterats enligt tillsynsplanen redovisas nedan avseende planerad tid 2023 och utförd tillsyn/kontroll 2023.

Område	Prioriterat 2023 (st)	Utfört 2023 (st)
Handläggning: Tillstånd för små avlopp	80	28
Handläggning: Klagomål	45	45
Handläggning: Värmepump	45	21
Tillsyn: Livsmedel	90	114
Tillsyn: Små avlopp	200	170

Det framgår att den prioriterade tillsynen överlag utförts enligt planen, men att det finns en del differenser. Differenserna beror på att det planerade antalet inkommande ärenden inte stämmer överens med det antal ärenden som faktiskt kommit in. För livsmedelskontrollen beror differensen på att omklassningarna genererat att större antal ärenden än planerat.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner uppföljning av internkontrollplan 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen

Sammanfattning av ärendet

Nämnderna i Herrljunga kommun har ansvar för internkontroll inom sitt verksamhetsområde. Internkontroll syftar till att kontrollera de risker som finns inom nämndens ansvarsområde och på så sätt undvika misstag och samtidigt utveckla verksamheten.

Internkontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten, från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstemannen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerande, som exempelvis felanvändning av resurser, felaktig diarieföring eller att beslutade ärenden förbli ohanterade.

Olika områden kontrolleras årligen efter den internkontrollplan Samhällsbyggnadsnämnden fattat beslut för året.

Bakgrund

För 2023 har förslag till internkontrollplan tagits fram för Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden. De föreslagna kontrollmomenten är valda utifrån risk- och väsentlighetsbedömning.

Nämnden kan komplettera internkontrollplanen med risker som behöver fokuseras på av politiska skäl, snarare än den väsentlighetsbedömning som förvaltningen gör

Kommunfullmäktige har antagit reglemente för intern kontroll 2016-09-06. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret och ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala förvaltningarna. Nämnderna har ansvaret för intern kontroll inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna och kommunstyrelsen ska varje år anta en internkontrollplan. Regler och anvisningar ska antas för respektive nämnd.

Konsekvenser

Det har inte framkommit avvikelser inom de områden som finns i internkontrollplanen för 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-02-29

Uppföljning internkontrollplan 2023

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Uppföljning Samhällsbyggnadsnämnden

Internkontrollplan 2023

Den interna kontrollen består av ett flertal metoder och moment.

Förutom de regelbundna månadsuppföljningarna, delårsbokslutet och uppföljning av ekonomi på tjänstepersonnivå ska särskild internkontrollplan fastställas av varje nämnd.

Internkontrollpolicy för Herrljunga kommun anger att resultatet av internkontrollen årligen ska redovisas till Samhällsbyggnadsnämnden samt till Kommunstyrelsen. Detta sker i samband med årsredovisning.

Arbetet med den interna kontrollen ska vara ett ständigt pågående arbete i organisationen. Avvikelser i den löpande internkontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnden.

Den interna kontrollen ska omfatta såväl rutinorienterade moment som resultatorienterade moment.

Internkontrollplan ska fastställas i Samhällsbyggnadsnämnden senast i oktober och rapporteras till kommunstyrelsen senast i november, inför nytt verksamhetsår.

Risk- och väsentlighetsbedömningen ligger till grund för genomförandet av den interna kontrollen.

Samhällsbyggnadsnämnden

Plan- och byggenheten

Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning ¹ RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Ej rättssäkra myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade ev. beslut	4 (2*2)	Plan o Byggchef	Inga avvikelser
Felaktig diarieföring	Stickprov 2 ärenden/månad ur Edp	4 (2*2)	Plan o Byggchef	Inga avvikelser
Risk i process/rutin/system Resultatorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning ² RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Inkomna ärenden förblir ohanterade efter tio veckors tid	Filtrering i Edp	6 (2*3)	Plan o Byggchef	Alla ärenden som kom in under 2023 är hanterade på något sätt.

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning
Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Miljöenheten				
Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning³ RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Hot och våld vid myndighetsutövning	Uppföljning av ev. hot- och våldssituationer	8 (2*4)	Miljöchef	Inga hot- och våldssituationer registrerade under 2022
Felaktig diarieföring	Stickprov 2 ärenden/månad ur Edp	4 (2*2)	Miljöchef	Alla ärenden ur stickprover är korrekt diarieförda.
Inkomna ärenden förblir ohanterade efter sex veckors tid	Filtrering i Edp	6 (2*3)	Miljöchef	Alla ärenden som kom in under 2023 är hanterade på något sätt.

Övergripande				
Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning⁴ RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Kontroll av ekonomiefterlevnad på ingångna ramavtal och driftsavtal	Stickprov av slumpmässigt uttagna fakturor för uppföljning av efterlevnad mot avtal. 3 fakturor per verksamhet 4 ggr/år	6 (3*4)	Förvaltningschef Controller	Inga avvikelser, löpande uppföljningsmöten görs en gång i månaden med entreprenörer.
Uppföljning av utförda arbete ramavtalsleverantörer är enligt överenskommelse.	Uppföljningsmöten med leverantör 2 ggr/år	6 (3*2)	Förvaltningschef Controller	Alla ärenden ur stickprover är korrekt diarieförda.
Inkomna ärenden förblir ohanterade efter tio veckors tid	Filtrering i Edp månadsvis	6(2*3)	Förvaltningschef	Alla ärenden som kom in under 2022 är hanterade på något sätt.
Beslutade ärenden i nämnd ej blir genomförda	Uppföljning av ärendelistan i EDP kvartalsvis	6(2*3)	Förvaltningschef	Inga avvikelser. Alla ärenden har blivit hanterade.

Räddningstjänsten				
Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning⁵ RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Hot och våld vid myndighetsutövning	Uppföljning av ev. hot- och våldssituationer	8 (2*4)	Räddningschef	Inga hot- och våldssituationer registrerade under 2022
Risk i process/rutin/system Resultatorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning⁶ RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman	Uppnått resultat
Inkomna ärenden förblir ohanterade efter sex veckors tid	Daedales	6 (2*3)	Räddningschef	Inga avvikelser under 2022
Ötillräcklig personalstyrka, kompetens och antal resurser	Daedales	4 (2*2)	Räddningschef	Avvikelse i heltidsorganisationen gällande 1 vakant CSR/IL-tjänst. 3 vakanta tjänster i Annelund

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Uppföljning Samhällsbyggnadsnämnden

Internkontrollplan 2023

Ej aktuell, ansvar flyttat till kommunstyrelsen

Uppföljning Samhällsbyggnadsnämnden

Internkontrollplan 2023

Risk = R-värde

Sannolikhetsnivåer för fel:

Osannolik;	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå.	Värde: (0)
Mindre sannolik;	Risken är mycket liten att fel ska uppstå.	Värde: (1)
Möjlig;	Det finns risk för att fel ska uppstå.	Värde: (2)
Sannolik;	Det är mycket troligt att fel kan uppstå.	Värde: (3)
Mycket sannolik;	Det är mycket troligt att fel ska uppstå.	Värde: (4)

Väsentlighet = V-värde

Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Försumbar;	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.	Värde: (0)
Lindrig;	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.	Värde: (1)
Kännbar;	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.	Värde: (2)
Allvarlig;	Är så stor så att fel helt enkelt inte bör inträffa.	Värde: (3)
Mycket allvarlig;	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.	Värde: (4)

Risk och Väsentlighetsbedömning (RxV=RV)

Multiplitera R-värde med V-värde = Risk- och Väsentlighetsvärde

Ombudgetering av investeringar 2023 för samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner ombudgeteringarna

Sammanfattning av ärendet

I bokslutet för 2023 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 16,005 mnkr förbrukades 3,311 mnkr. Av de 12,694 mnkr outnyttjade investeringsmedlen föreslås 11,122 mnkr att ombudgeteras till 2024 års investeringsbudget. Det kan vara projekt som ännu ej är påbörjade eller projekt som inte är avslutade. Exempelvis införskaffande av reservkraft samt ombyggnation av entré till biblioteket. Kommunfullmäktige beslutar slutligen årligen om ombudgetering av investeringsmedel.

Bakgrund

För investeringsprojekt som är beslutade finns möjlighet att begära medel överflyttade till nästkommande år.

Konsekvenser

Ej förbrukade investeringsmedel under 2023 har bidragit till ett överskott i resultaträkningen för avskrivningar. Verksamheten har också fått lägre kostnader för kapitalkostnader. Även utbetalningar för året har blivit lägre på grund av ej genomförda investeringar. Kapitalkostnadspotten för 2023 års investeringar följer med till 2024. Därför finns full täckning för detta i verksamheten.

Beslutsunderlag

Ombudgeteringar SB nämnd 2023 till 2024 till nämnd

Beslutet ska skickas till

Emil Hjalmarsson Förvaltningschef, Samhällsbyggnad

Kristina Kraft, Controller

Samhällsbyggnadsnämnd

Om budgetering Investeringar 2023-12-31

Herrljunga
kommun

Om budgetering 2023 till 2024

Sammanställning

PROJ	URSPRBUDGET 2023	OMBUDG 2023	BUDGET Tot 2023	UTFALL Ack	Avvikelse Ack	Åskande 2024
5403 Asfalt/reinv gata & GC-väg	3 000	1 305	4 305	3 183	1 122	1 122
5404 Upprustn allmänna lekplatser	200	0	200	178	22	
5405 Upprustn parkering kyrkan + GC	0	0	0	-675	675	
5408 Juldekoration	500	0	500	405	95	
6000 Räddningsmateriel/Inv. RTJ	250	-250	0	0	0	
6005 Insatsledarbil Räddning	800	-800	0	0	0	
8500 Exploatering	1 000	0	1 000	220	780	
8503 Expl Skoghälla/skogsg	10 000	0	10 000	0	10 000	10 000
Samhällsbyggnadsnämnd	15 750	255	16 005	3 311	12 694	11 122

Ovan sammanställning visar de projekt som samhällsbyggnadsnämnden äger beslutanderätt i.

Projektbeskrivning

Projekt 5403

Asfalt/renovering gata & GC-väg,

Skäl för om budgetering

Pågående arbete, kvarvarande 1122 tkr om budgeters till 2024

Projekt 8503

Expl Skoghälla/skogsgatan

Skäl för om budgetering

Exploatering av Skoghälla/skogsgatan 10 000 tkr framflyttat till 2024

Svar på granskning av fordonshantering i Herrljunga kommun

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit del av granskningen av fordonshantering i Herrljunga kommun.

Nämnden ställer sig positiva till att granskningen är gjord och att man på en övergripande nivå ser över kommunens hantering av fordon. För samhällsbyggnadsnämndens del påverkas endast en bil som miljöenheten har köpt in till egen verksamhet. Detta då behovet av bil vid tillsynsbesök är större än vad bilpoolen kan erbjuda. Miljöenheten har genom sin myndighetsutövning ett stort antal tillsynsbesök varje år, bla på landsbygden vilket också medför andra krav på typ av bil än övriga bilpoolen.

I samband med granskningen upptäcktes felaktigheter i reglementet för samhällsbyggnadsnämnden som kommer att korrigeras på nästa nämndsammanträde. Ansvaret och budget för kommunhusets bilpool ligger inte på samhällsbyggnadsnämnden utan på internservicenämnden.

I granskningen ingår lokalvård i samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden vilket inte är korrekt då de hör till internservicenämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att samordning av kommunens bilar bör göras centralt och att ansvarsfördelningen av bilarna tydliggörs. En policy/Strategi för inköp och leasing är av stor vikt som kopplar an till kommunens antagna miljömål och koldioxidbudget.

Herrljunga 2023-02-29
Samhällsbyggnadsnämnden

Revisorerna i Herrljunga kommun

31 januari 2024

Till:

Samhällsbyggnadsnämnden

Granskning av fordonhantering i Herrljunga kommun

Kommunens revisorer har med stöd av Deloitte AB genomfört en granskning av fordonhantering i Herrljunga kommun i syfte att bedöma om Herrljunga kommuns hantering av fordon är ändamålsenlig och med en tillräcklig intern kontroll.

I samband med granskningen har en rapport upprättats. I rapportens sammanfattning finns iakttagelser och rekommendationer. Vår granskning bifogas detta brev.

Vi önskar få del av samhällsbyggnadsnämndens syn på rapportens rekommendationer senast **2024-03-27**.

För kommunens revisorer

Jonny Gustafsson

Ordförande

Hantering av kommunens fordon Herrljunga kommun

Januari 2024

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende hantering av kommunens fordon.

Revisionsfråga

Är Herrljunga kommuns hantering av fordon ändamålsenlig och med en tillräcklig intern kontroll?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande revisionella bedömning är att Herrljunga kommuns hantering av bilar till viss del är ändamålsenlig och utformad med en tillräcklig intern kontroll.

Iakttagelser och slutsatser

Vår bedömning grundar sig i följande iakttagelser och slutsatser:

- Herrljunga kommun har en bred fordonspark, men det är oklart om den nuvarande sammansättningen av fordon uppfyller det faktiska och framtida behovet. Kommun hade per nov 2023 totalt 61 personalbilar, varav fem av dessa tillhör bilpoolen. En stor del av fordonsflottan är äldre än tre år, med en betydande andel över sju år.
- Herrljunga kommun har en strukturerad hantering av kostnader för sin fordonsflotta, både övergripande och enhetsnivå. Leasingavgifter, drivmedelskostnader, och kostnader för underhåll och reparationer är signifikanta komponenter i den totala kostnadsstrukturen. Reparationskostnader har ökat markant, framför allt under 2022. Skadekostnader, särskilt på grund av plåtskador, har varit betydande och har lett till att fordon behövt stå på verkstad under långa perioder.
- Det finns flera olika styr/stöddokument relaterade till fordonshantering, men det saknas en kommunövergripande policy/strategi som täcker alla aspekter av fordonshantering från

anskaffning till avyttring och som integrerar och harmoniserar befintliga dokument samt skapar en heltäckande och tydlig ram för fordonshantering.

- Det är inte tydligt definierat hur ansvaret för fordonshantering är fördelat på den politiska nivån. Exempelvis finns det en brist på tydliga direktiv och klarhet i roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder när det gäller övervakning och strategisk styrning av fordonshantering.
- Miljövänliga transportalternativ värderas högt bland fordonansvarige och enhetschefer vid val av bilar. Dock saknas det detaljerade miljökrav och strategier för fordonsflottan i de befintliga styrdokumenterna. Det saknas en genomgående och strategisk inriktning för att integrera miljöaspekter i samtliga delar av fordonshantering.
- Detaljerade säkerhetskrav för kommunens fordon är inte tillräckligt belysta i de tillgängliga styrdokumenterna, exempelvis är det inte tydligt huruvida bilarna ska vara utrustade med alkolås eller ej. Kommunens nuvarande bilpark är inte utrustad med alkolås.
- Herrljunga kommun har ett pågående leasingavtal med Nordea Finans Sverige AB, och en ny upphandling av leasingavtal är under process.
- Granskningen indikerar att enheterna ofta väljer att förlänga leasingavtal och/eller väljer att behålla bilarna under längre tid, med motivering att detta är det mest kostnadseffektiva alternativ. Detta må vara korrekt på kort sikt med det finns risk att detta alternativ kan vara en mindre fördelaktig utifrån samhälls- och kommunens helhetsperspektiv och på en längre sikt.
- Det har konstaterats brister i märkningen (med kommunens logotyp) och skötsel/underhåll av kommunens fordon, vilket riskerar att skada kommuns image (bild av kommunen) externt.
- Herrljunga kommun har sedan 2018/2019 implementerat en bilpool för att effektivisera användningen av fordon, men det framgår inte tydligt hur väl bilpoolens storlek, tillgänglighet och

användningsfrekvens matchar de faktiska transportbehoven inom kommunen. Det finns även utrymme för att förbättra bokningssystemet, uppföljningsrutiner och policyer för att maximera bilpoolens effektivitet och bidra till kostnadsbesparingar och minskad miljöpåverkan.

- Det finns osäkerheter kring hur överskott och underskott vid avyttring av bilar ska hanteras. Hantering av eventuella överskott eller underskott vid försäljning av bilar i förhållande till restvärden är inte tydligt definierade eller transparenta.
- Enheterna genomför viss uppföljning och kontroll av fordonens användning, men processerna för internkontroll och efterlevnad av styrdokument behöver stärkas. Trots att det finns verktyg för uppföljning, som GPS-puckar och elektroniska körjournaler, används dessa inte fullt ut för att systematiskt övervaka och analysera användningen och hanteringen av fordon. En mer effektiv användning av dessa verktyg kan ge en djupare förståelse och kunskap kring hanteringen av fordon.

Rekommendationer

Kommunstyrelsen (i sin roll att leda, samordna och koordinera hela kommunens verksamhet, inkl. Ekonomi, Strategisk planering, kommunövergripande projekt och initiativ) **rekommenderas:**

- Att förtydliga ansvarsfördelningen för fordonshantering på politisk nivå - definiera och kommunicera klart hur ansvaret fördelas mellan kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder (Detta bör inkludera tydliga direktiv och rollförtydliganden för övervakning och strategisk styrning av fordonshantering).
- Att utveckla och implementera en kommunövergripande policy/strategi för fordonshantering som integrerar och harmoniserar befintliga styrdokument (Denna policy/strategi bör tydligt definiera riktlinjer för anskaffning, underhåll, och avyttring av fordon samt inkorporera miljömässiga och säkerhetsrelaterade aspekter i alla delar av fordonshantering. Den bör även inkludera tydlig övervakning och strategisk styrning för fordonshantering).
- Att se över och utveckla policyerna, bokningssystemet och uppföljningsrutinerna för bilpoolen, så att storleken, tillgängligheten och användningsfrekvensen matchar de faktiska transportbehoven inom kommunen.

Kommunstyrelsen och nämnderna (i sin roll som användare och hanterare av fordon) **rekommenderas:**

- Att förstärka internkontrollen av fordonshantering genom att systematisera och följa upp hela processen, från behovsanalys och anskaffning till användning och avyttring av bilar (inkl. att implementera effektiva uppföljningsrutiner, inklusive användning av verktyg som GPS-puckar och elektroniska körjournaler, för att noggrant övervaka användningen och skötseln av fordonen och säkerställa att de överensstämmer med kommunens policyer och riktlinjer).
- Att genomföra regelbundna och riktade insatser för att öka medvetenheten och kunskapen om korrekt hantering och ansvarsfull användning av kommunens fordon (Detta bör inkludera regelbunden utbildning i säker körning, fordonsskötsel och etablering av system för kontinuerlig uppföljning av fordonens skick).

Jönköping den 22 januari 2024

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Shkurte Bilalli
Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Herrljunga kommun har i likhet med många andra kommuner ett flertal fordon. Felaktig nyttjande och hantering av kommunens fordon riskerar att medföra höga och onödiga kostnader för kommunen. Det kan även leda till minskat förtroende från allmänheten. Utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och verksamhetsmässigt perspektiv är det även av stor vikt att kommunens fordonspark är anpassad utifrån de behov som finns. Kommunstyrelsen och nämnderna i en kommun ska enligt kommunlagen tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Detta gäller även hantering av kommunens fordon. För att möjliggöra detta är det viktigt att det finns ett system och regler för att bevaka vilka fordon som finns inom kommunen samt hur dessa nyttjas. Det är även av vikt att kommunens fordon används på ett korrekt sätt.

De förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har med hänsyn till ovanstående bedömt det angeläget att genomföra en granskning av kommunens hantering av kommunens fordon.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är undersöka om kommunens fordon används på ett korrekt sätt. Granskningen har begränsats till den nämnd som har ansvar för fordon. Granskningen avser år 2022–2023.

Granskning avser i första hand personalbilar och inte verksamhetsspecifika fordon.

Revisionsfråga

Är Herrljunga kommuns hantering av fordon ändamålsenlig och med en tillräcklig intern kontroll?

Underliggande frågeställningar

- Finns aktuella förteckningar över kommunens fordon? Hur många fordon finns i dagsläget och hur är dessa fördelade mellan olika förvaltningar? Uppfyller fordonsparken det fastställda behovet?
- Följs kostnadsutveckling för kommunens fordon upp? Hur utvecklingen under de senaste åren ((totalt, leasingavgift, drivmedel, service/underhåll)?
- Har Herrljunga kommun säkerställt att det finns ändamålsenliga styrdokument (policyn, riktlinjer, strategier och rutiner) avseende kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar?

- Har Herrljunga kommun säkerställt att det finns ändamålsenliga organisation och ansvarsfördelningen gällande kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar?
- Finns tydliga och dokumenterade riktlinjer och ansvar för riktlinjer och ansvar för beställning, upphandling och inköp och av kommunens fordon? Upprättas några kalkyler och görs det några överväganden i samband med beslut kring kommunens fordon (till exempel säkerhet, utrustning, miljö)?
- Finns det dokumenterade och tydliga riktlinjer och rutiner för ägande och nyttjande av kommunens bilar?
- Finns det dokumenterade och tydliga riktlinjer och rutiner för, service, reparationer, tvättning och städning av fordon?
- Finns det dokumenterade och tydliga rutiner för hantering av bilar vid leasingavtalstidens slut?
- Är kommunens hantering av bilpoolen tillfredsställande och ändamålsenlig?
- Finns rutiner/system för uppföljning och redovisning av hur fordon används och vilka resor görs? I vilket utsträckning kontrolleras efterlevnad av riktlinjer och rutiner? Hur ser efterlevnad ut?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom *dokumentstudier* samt genom intervjuer med följande befattningshavare:

- Kommundirektör.
- Ekonomichef.
- Förvaltningschef (Internservicenämnden).
- Verksamhetschef & enhetschef (Vård- och omsorg).
- Enhetschef (Sysselsättningsenheten/Funktionshinder).
- Bilansvarig/Fordonsansvarig.

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.

Hantering av kommunens fordon | Inledning

- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Revisionskriterier och utgångspunkter

I vår granskning av Herrljunga kommuns hantering och användning av fordon/bilar har ett flertal revisionskriterier och utgångspunkter för att bedöma ändamålsenlighet och effektivitet, beaktats. Dessa kriterier grundar sig dels i lagstiftning såsom kommunallagen och Skatteverkets regler, dels i allmänna principer för god kommunal förvaltning och ekonomisk hushållning.

Enligt kommunallagen ska kommunens verksamhet präglas av effektivitet och ekonomi, där resurser används på ett sätt som bäst gagnar kommuninvånarna. Det innebär att fordonshantering inte bara ska vara kostnadseffektiv, utan även uppfylla behoven hos de kommunala verksamheterna och de tjänster som erbjuds till invånarna.

Fordonsparkens hantering bedöms utifrån principer om kostnadseffektivitet och ekonomisk hållbarhet (*ekonomisk aspekt*). Det inkluderar överväganden om livscykelkostnader för fordon, finansieringsmetoder (såsom leasing kontra direktköp), samt effekterna av försäljningsvärde och underhållskostnader. I linje med kommunens miljömål och nationella miljölagstiftning, bedöms fordonens miljöpåverkan. Detta inkluderar utsläppsnivåer, bränsleförbrukning och integrationen av miljövänliga fordon i kommunens fordonspark (*miljöaspekt*). Säkerheten för såväl förare som andra trafikanter är av yttersta vikt. Därför ingår en bedömning av fordonens säkerhetsstandarder och regelbundenheten i underhåll och service (*säkerhetsaspekt*).

Fordonsparkens förmåga att möta de skiftande behoven i olika verksamheter och enheter inom kommunen, samt anpassningsförmågan till förändrade behov över tid, är centrala aspekter. Detta innefattar även bedömningen av fordonspoolens storlek och sammansättning, samt tillgänglighet och användningseffektivitet (*användbarhet och flexibilitet*). Fordonsparken representerar också kommunen externt och påverkar därmed dess image. Det är viktigt att fordonen hålls i bra skick, är adekvat märkta

och används på ett sätt som speglar kommunens värderingar och ansvarstagande (*kommunens image/anseende*).

I en kommun är ansvaret för att säkerställa en ändamålsenlig och tillfredsställande fordonshantering vanligtvis uppdelat mellan flera nyckelroller och enheter:

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa att kommunens verksamhet, inklusive fordonshantering, sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. De ansvarar för att strategiska beslut och riktlinjer för fordonshantering överensstämmer med kommunens mål och policyer. *En nämnd, dess verksamheter och chefer* ansvarar för den praktiska tillämpningen av kommunens riktlinjer och policyer (om de har några fordon). De ska se till att fordonen används och underhålls enligt fastställda standarder och praxis. De kan även ha ansvar för att utvärdera och rapportera om fordonens tillstånd och användning. *Ekonomiavdelningen* spelar en viktig roll i budgetering och finansiell uppföljning av fordonshantering, inklusive kostnadsanalys och investeringsbedömningar.

Fordonsansvariga inom vissa förvaltningar (som dessa finns) har ofta det operativa ansvaret för underhåll, service och eventuell avyttring av fordon. *Personal och användare av fordonen (även om de inte har formellt ansvar)* spelar de en viktig roll i att följa riktlinjer och policyer för användning och skötsel av fordonen. Samverkan och tydlig kommunikation mellan dessa olika roller och enheter är avgörande för en effektiv och ändamålsenlig fordonshantering i kommunen.

Dessa kriterier och utgångspunkter är utformade för att säkerställa en helhetsbedömning av kommunens fordonshantering. Granskningen syftar till att identifiera styrkor och svagheter i den nuvarande hanteringen och ge rekommendationer för förbättringar i linje med kommunens övergripande mål och policyer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte:s interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av fordonshantering i Herrljunga kommun gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1. Allmänt

2.1.1 Fordonsparken Herrljunga kommun

Herrljunga kommun har en förteckning över kommunens fordon, som inkluderar både leasade och ägda fordon. Denna förteckning sköts och uppdateras av den fordonsansvarige på Arbetsmarknadsenheten (AME). För hantering och administration av bilarna används programmet Portify Fleet Intelligence, där registreras alla bilar, deras serviceintervaller och besiktningstider. Enligt uppgifter som vi tagit del av fanns det per nov 2023 totalt 61 personalbilar i Herrljunga kommun. I tabell 1 presenteras en sammanfattning per nämnd och verksamhet.

Nämnd	Antal bilar
Socialnämnd	43
- Arbetsmarknadsenheten	7
- försörjningsstöd IFO	4
- Rehabiliteringen och HSL	7
- Stöd- och resurs	3
- Hemtjänsten	22
Internservicenämnd	10
- Fastighetsenheten	5
- Bilpool	5
Samhällsbyggnadsnämnd	3
- Miljöenheten	2
- Lokalvård	1
KS/sevicenämnd IT	1
- IT-enheten	1
Bildningsnämnden	1
- Musik/kulturskolan	1
Oklart nämnd/verksamhet	3
Total	61

Tabell 1: (Källa: Interna uppgifter)

Socialnämnden innehar majoriteten av bilarna, totalt 43 stycken (över 80%) av den totala bilflottan.

Inom vård- och omsorgsverksamheten finns det 32 bilar, varav 22 finns inom hemtjänsten.

Internservicenämnden ansvarar för 5 bilpoolbilar och 5 bilar som används av fastighetsavdelningen. Samhällsbyggnadsnämnden har 3 bilar, varav 2 används av miljöenheten och en inom lokalvården. Kommunstyrelsen/Gemensamma servicenämnden IT har en bil till förfogande för IT-enheten. På samma sätt som för socialnämndens bilar, hanterar fordonsansvarige och AME inköp, service, tvätt och avyttring av bilarna som tillhör internservicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt kommunstyrelsen/gemensamma servicenämnden IT. Det råder dock osäkerhet kring hantering av bildningsnämndens bil. I kommunens fordonspark utgör Toyota det vanligaste bilmärket, med 37 bilar (61%), varav 18 är hybridbilar. Enligt intervjuade personer grundar sig valet av Toyota på hemtjänstens preferens för hybridbilar och Toyotas längre hållbarhet.

Baserat på tillgängligt material kan vi inte specificera bilarnas exakta ålder, men avbetalningstiderna antyder att de flesta bilar är minst lika gamla som deras avbetalningstid. Enligt tabell 2 är cirka 77% av bilarna äldre än 3 år, och över 20% är äldre än 7 år. De intervjuade anser att det inte finns någon anledning att byta ut bilar som fungerar väl och är kostnadseffektiva.

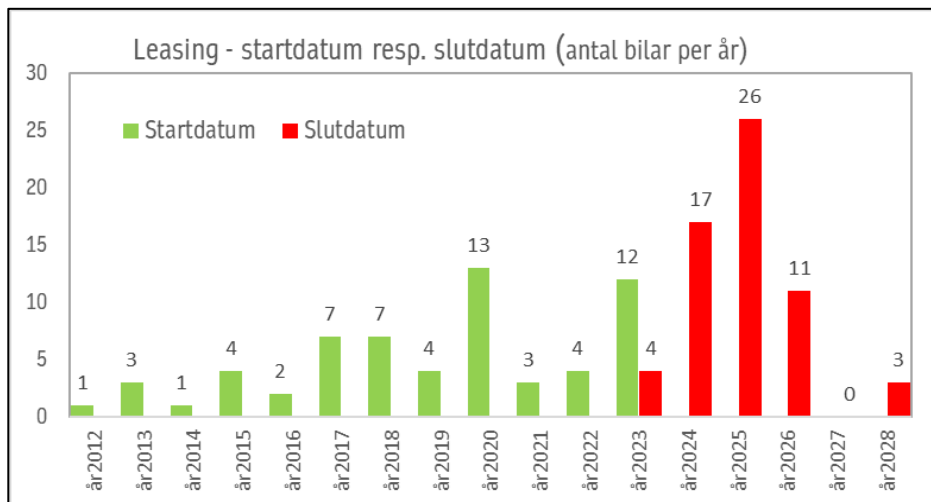
Märke	Antal bilar/Avbet.tid/ålder	1-3 år	1-5 år	1-7 år	> 7 år	% märke
Fiat	1			1		2%
Ford	3			1	2	5%
Nissan	2				2	3%
Opel	1		1			2%
Peugeot	3		2	1		5%
Renault	7	1	2	2	2	11%
Skoda	2	1	1			3%
Toyota	37	12	15	7	3	61%
Volvo	1		1			2%
VW	4		1		3	7%
	Total	14	23	12	12	
	Andel (avbetalningstid)	23%	38%	20%	20%	

Tabell 2: (Källa: Interna uppgifter)

En analys av start- och slutdatum för avbetalningar av kommunens bilar mellan 2012 och 2023 (Figur 1) visar att flest nya avbetalningsavtal inleddes under åren 2020 och 2023. Detta tyder på att ett betydande antal nya bilar anskaffades vid dessa tillfällen.

Av slutdatum framkom att avbetalningsperioderna för många av bilarna kommer att löpa ut mellan 2024 och 2026, med en tydlig koncentration till år 2025.

Granskning av avbetalningsplanerna visar att 62% av de för närvarande aktiva bilarna initialt hade en avbetalningsperiod på två år, medan ungefär 23% hade tre år och 15% fem år. Med beaktande av dessa uppgifter och det vi noterade innan framstår det som att enheterna ofta väljer att förlänga avbetalningstiden efter att den ursprungliga perioden har gått ut.

Figur 1 (Källa: Interna uppgifter)

I analysen av sambandet mellan avbetalningstid och leasingavgift framgår det att månadskostnaderna minskar markant när avbetalningsperioden överskrider 5 år. Detta kan delvis förklara varför enheter tenderar att behålla bilar längre i stället för att byta ut dem.

Som det framkommer senare i rapporten, har varje enhet och enhetschef en individuell bilbudget. För att hålla sig inom denna budget verkar det som om enhetschefen tenderar att ibland välja det alternativ som minimerar månadskostnaden, vilket kan resultera i ett kortsiktigt ekonomiskt tänkande.

2.1.2 Kostnadsredovisning, kostnadsfördelning och kostnadsutveckling

Finansiering av bilar

Herrljunga Kommun har tecknat ett leasingavtal med Nordea Finans Sverige AB. Avtalet gäller under perioden 2020-05-01-2024-04-30. Enligt uppgifter pågår en ny upphandling.

Avtalet baseras på SKL Kommentus ramavtal Finansiell Fordonsleasing 2017 och detaljerar villkoren för leasing av personbilar och lätta lastbilar under 3,5 ton. På villkoren i detta avtal, erbjuder sig Nordea Finans AB att löpande förvärva personbilar och lätta lastbilar under 3,5 ton, från av Herrljunga kommun anvisade leverantörer, för uthyrning genom leasing till Nordea Finans. Leasingperioden får uppgå till 36-60 månader. Det högsta bokförda värdet av samtliga fordon får inte överstiga 10 mnkr.

Herrljunga kommun betalar flera olika typer av kostnader till Nordea Finans enligt ramavtalet för fordonleasing. Dessa kostnadskomponenter speglar det totala ekonomiska åtagandet som Herrljunga kommun har gentemot Nordea Finans i enlighet med leasingavtalet för fordonen.

Leasingavgiften: Beräknas baserat på Nordea Finans anskaffningskostnad för fordonet och bestäms genom en årlig ränta som är baserad på Stibor-räntan plus ett fast tillägg. Leasingavgiften kan ändras om det finns förändringar i Stibor-räntan eller om det sker ändrad lagstiftning eller andra myndighetsåtgärder som påverkar leasingkostnaderna. Herrljunga kommun betalar denna avgift månadsvis i förskott.

Upphandlingskostnad: Om Nordea Finans betalar leverantören innan leverans har skett eller innan kommunens skyldighet att betala leasingavgiften har inträtt, ska Herrljunga kommun betala en särskild upphandlingskostnad. Denna kostnad beräknas baserat på det belopp som Nordea Finans har betalat ut och baseras på samma årliga räntesats som leasingavgiften. Upphandlingskostnaden gäller från betalningsdagen till den dag då leasingperioden börjar och betalas månadsvis i efterskott samt vid leasingperiodens början.

Övriga kostnader och avgifter: Mervärdesskatt på leasingavgiften betalas av Herrljunga kommun samtidigt med leasingavgiften. Andra kostnader eller utlägg som är relaterade till avtalet, samt andra avgifter eller skatter som beslutas av myndigheter och som berör avtalet, betalas av Herrljunga kommun till Nordea Finans vid anfordran.

Hantering av kommunens fordon | Granskningsresultat

Kostnader som inte ingår i leasingavgiften, såsom fordonsskatt, avgift för omregistrering, kostnader för försäkring, service och reparationer, utbyte av däck, drivmedel, smörjmedel eller parkeringsböter, betalas av Herrljunga kommun. Herrljunga kommun betalar även direkt till uppbördsmyndigheten för skatter och pålagor som är förenade med innehav eller brukande av fordonet.

Enligt erhållen rutin och de intervjuade ansvar enhetscheferna (budgetansvarig) för de bilar som deras enhet köper in och använder. Enhetscheferna har en individuell bilbudget att förhålla sig till. En enhet belastas med samtliga bilkostnader för de fordon de äger.

På enhetsnivå är kostnaderna kopplade till respektive bil, vilket möjliggör uppföljning av bilkostnader per bil, enhet, verksamhet, förvaltning eller nämnd, samt även per kostnadstyp. Alla kostnader bokförs i kommunens ekonomisystem och är därmed lättillgängliga för vidare uppföljning och analys.

Inom ramen för denna granskning avsåg vi inte att kartlägga och granska alla kostnader och kostnadsuppföljningen i detalj. Syftet är i stället att undersöka och bedöma vilka rutiner som finns för kostnadsredovisning och uppföljning av kostnader för kommunens fordon, vem som är ansvarig för detta och hur rutinerna tillämpas i praktiken.

För att få en uppfattning om kostnaderna och kostnadsredovisningen på en övergripande nivå och på enhetsnivå har vi tagit del av två Excel-filer. Den ena är från hemtjänsten och innehåller uppgifter om bilkostnader (leasing, bensin, försäkringar, skatt, och övriga kostnader för transportmedel, etcetera) per bil och per kostnadsställe (hemtjänstgrupp) för perioden januari till oktober 2023.

Den andra filen kommer från ekonomiavdelningen och innehåller en lista över alla bokförda fakturor (per faktura) under åren 2021-2023. Av denna lista framgår bland annat månad/år, verifikationsdatum, fakturanummer, en kopia av fakturan, kund/leverantörsnamn och belopp. Eftersom olika konton används för olika typer av kostnader, är det möjligt att följa upp kostnader per kostnadsslag. Dock kan vi inte utifrån det erhållna underlaget se kostnaden per bil, det vill säga fakturorna är inte kopplade till någon specifik bil.

Övergripande nivå

I Tabell 3 presenteras en övergripande sammanfattning av kostnaderna mellan åren 2021 och 2023, uppdelat efter olika kostnadsslag. För 2023 inkluderar siffrorna endast kostnader fram till november, och det är osäkert om dessa täcker alla kostnader för året.

Konto	Typ av kostnad	år 2021	år 2022	år 2023 (nov)
6911	Bensin	693 776 kr	1 047 997 kr	814 134 kr
6912	Diesel	347 823 kr	436 707 kr	249 457 kr
6913/14	Gas/Etanol	0 kr	726 kr	0 kr
6990	Övriga kost. för transportmedel	1 213 094 kr	1 483 931 kr	1 217 244 kr
6920	Fordonskatt	105 688 kr	121 506 kr	94 450 kr
6960	Trängselskatt	617 kr	752 kr	387 kr
7310	Försäkringspremier	161 039	208 280 kr	129 126 kr
6952	Leasing fordon	1 418 303 kr	1 329 039 kr	1 045 979 kr
	<i>Felkonterat</i>	<i>98 261 kr</i>	<i>74 227 kr</i>	<i>120 917 kr</i>
	TOTALT PER ÅR	4 038 600 kr	4 494 885 kr	3 542 567 kr

Tabell 3: (Källa: Interna uppgifter)

Drivmedelskostnad

Under 2022 noterades en markant ökning av drivmedelskostnaderna jämfört år 2021 (plus 40%). Denna uppgång kan hänföras till en kombination av ökade körsträckor och stigande bensinpriser. Bland kommunens bilflotta, framför allt inom socialförvaltningen där hybridbilar dominerar, återspeglas denna trend i att en majoritet av drivmedelskostnaderna är relaterade till bensin, medan en mindre andel utgörs av kostnader för diesel.

Leasing

Leasingkostnaderna utgjorde 35% av de totala kostnaderna för både 2021 och 2022. Som framgår av tabellen, låg leasingkostnaden på drygt 1,4 miljoner kronor under dessa år. Siffrorna för år 2023 gäller inte hela året, så det är svårt att dra slutsatser, men de tycks hamna på en lägre nivå än för 2021 och 2022.

Baserat på det granskade underlaget, verkar den totala årliga leasingkostnaden påverkas av resultatet från eventuellt överskott eller underskott vid försäljning av bilar. Det verkar som att när en bil säljs med ett överskott reduceras den totala leasingkostnaden med detta överskottsbelopp, och tvärtom vid ev. underskott. Enligt fordonsansvarig, som sköter försäljningen av bilarna, har bilarna under tiden han har ansvar sålts med överskott. Detta innebär att den faktiska leasingkostnaden för de befintliga bilarna är förmodligen högre än vad som redovisas i tabell 3.

Restskulden på bilarna minskar när enheterna väljer att behålla dem under flera år. Ca 60% av de bilar som används idag är äldre än 5 år, vilket innebär att leasingkostnaden per år minskar trots att antalet bilar inte har förändrats nämnvärt.

'Övriga kostnader för transportmedel'

Uppgifter som rör 'Övriga kostnader för transportmedel' avser kostnader som har registrerats på konto 6990. Enligt ekonomiavdelningen omfattar detta 'övriga kostnader för transportmedel'. I 'Övriga kostnader för transportmedel' ingår kostnader för vanlig tvätt, hyrbilar, service, besiktning, däckservice samt reparationskostnader och övriga kostnader som uppstår i samband med bilsador eller fel på bilar.

Enligt de intervjuade har kommunen under de senaste åren framför allt under 2022 upplevt stora reparationskostnader för sina bilar, främst på grund av krockar och plåtskador. En intern beräkning visar att skadekostnaderna under detta år uppgick till över 0,5 mnkr. Dessa kostnader minskade dock något under 2023. Under 2022 ledde omfattande skador till att bilar behövde stå på verkstad under långa perioder, ibland upp till tre månader, vilket tvingade enheterna att belasta sina budgetar med kostnader för hyrbilar. Det har noterats att hyrbilar eller bilar utan kommunens logotyp tenderar att skadas mindre. Detta väcker frågor om personalens ansvarsfulla användning av kommunens fordon. Låg ansvarskänsla, kombinerat med bristande körkunskaper hos vissa anställda, har identifierats som möjliga orsaker till problemet.

Enligt intervjun har verksamhetschefen, enhetschefen och fordonsansvarig engagerar sig aktivt i att höja medvetenheten bland personalen om vikten av korrekt hantering av fordon. Verksamheterna har bland annat tagit initiativ till utbildningar med körskolor för viss personal för att främja säker och ansvarsfull körning. Enligt de intervjuade enhetscheferna informeras alla nyanställda om att bilarna används som hemtjänstbilar och därmed representerar både hemtjänsten och kommunen utåt. Det understryks att bilarna bör vara fräscha, rena och välvårdade. Det är också viktigt att bilarna körs på ett lagligt och säkert sätt, vilket bidrar till en positiv bild av kommunen.

Samtliga kostnader relaterade till bilar såsom service, däckservice, skötsel och reparationer av bilarna, och dyl. redovisas under kontot 6990 - Övriga kostnader för transportmedel. På grund av detta kan vi inte urskilja de specifika kostnaderna, till exempel reparationer på plåtskador och andra reparationer såsom motorstopp och bromsproblem och övriga slitnings- och förbrukningsrelaterade problem från det

tillgängliga underlaget. Dessutom är det sannolikt att kostnaderna för däck och däckservice är betydande, eftersom de flesta bilar används under flera år, men även dessa kostnader är inte möjliga att särskilja av samma anledning.

I de övriga kostnaderna ingår kostnader för tjänster som utförs av personal på arbetsmarknadsenheten (AME), vilket inkluderar fordonansvarig samt personal som tvättar och sköter om kommunens bilar. Enligt representanter från AME, hanterar enheten kommunens bilar utan vinstintresse. Insatser ses snarare som en del av ett socioekonomiskt initiativ. Ca 3,5 tjänster på enheten är dedikerade till arbete med kommunens fordon, där ca 2,5 av dessa tjänster innehas av personer inom arbetsmarknadsåtgärder, som annars normalt inte skulle haft en anställning. Även om verksamheten inte drivs med vinstsyfte, är målet att täcka sina egna kostnader. Det finns en prislista för AMEs tjänster. Denna prislista har dock inte uppdaterats på flera år, vilket leder till osäkerhet om huruvida priserna speglar de faktiska kostnaderna idag.

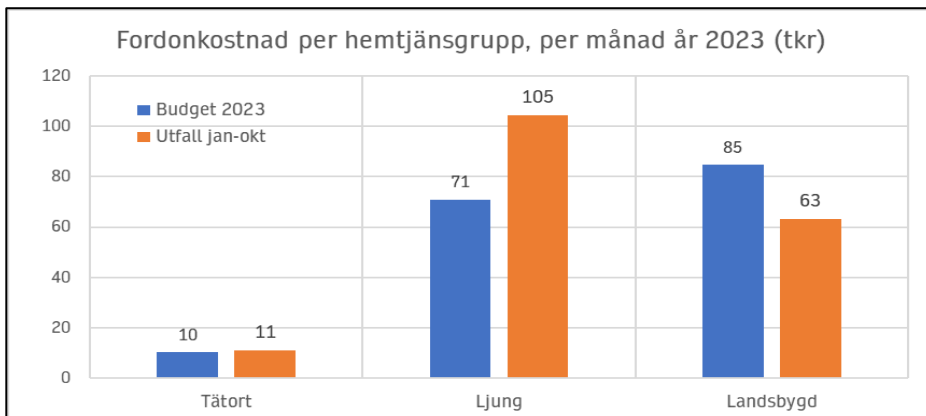
Hemtjänsten

För att få en övergripande bild av skillnaderna i kostnad per bil, kostnadsfördelningen per bil, månad, kostnadstyp och enheter, har vi valt att närmare granska bilkostnaderna inom hemtjänsten. Det bör observeras att valet av hemtjänsten inte beror på extra fokus eller ifrågasättande av bilhanteringen där, utan snarare på att hemtjänsten har ett större antal bilar jämfört med andra verksamheter.

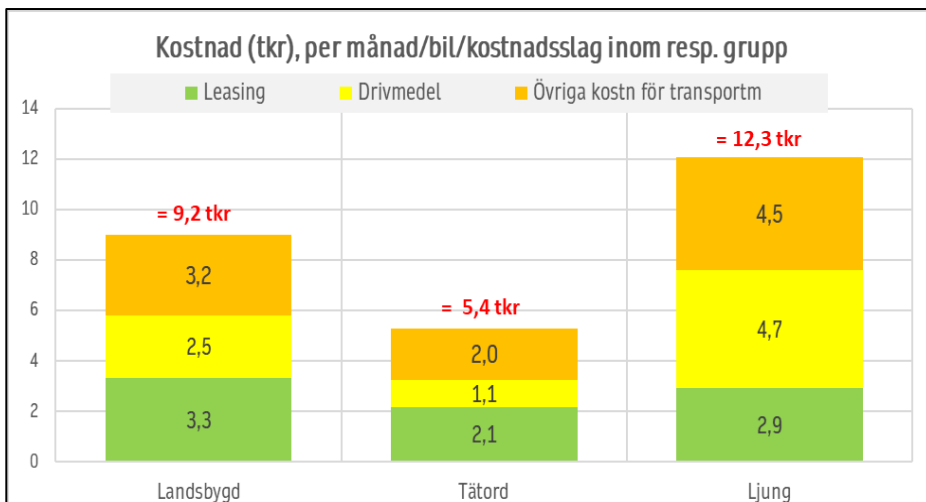
Som tidigare nämnts, finns det per november 2023 totalt 22 enheter inom hemtjänsten. Dessa fördelas enligt följande: 11 inom hemtjänstgrupp 'Landsbygd', 9 inom hemtjänstgrupp 'Ljung' och 2 inom hemtjänstgrupp 'Tätort'.

Den totala bilbudgeten för hemtjänsten under 2023 uppgår enligt uppgifter till cirka 2 mnkr. Utfallet per oktober 2023 ligger på 1,8 mnkr. I Figur 2 presenteras bilbudgeten för 2023 och de månatliga utfallen från januari till oktober 2023 för varje hemtjänstgrupp. Budgeterade summan för 'Tätort'. Förbrukningen i 'Tätort' överensstämmer med den budgeterade summan. I Figur 3 presenteras kostnaden per bil och månad för de olika hemtjänstgrupperna. Det framgår att hemtjänstgruppen "Ljung" hade en avsevärt högre månadskostnad för kostnadsslag "Övriga kostnad för transportm" under 2023 jämfört med de andra två grupperna. Detta kostnadsslag inkluderar framför allt utgifter för service, däckservice, skötsel och reparationer av fordonen. Den högre kostnaden i gruppen "Ljung" kan

tyda på högre reparationskostnader. Det är dock inte möjligt att avgöra om detta beror på en högre frekvens av plåtskador, olyckor eller andra typer av problem, utan en mer ingående analys. Noterbart är att leasingkostnaden för fordonen inom "Ljung" är lägre än i gruppen "Landsbygd", vilket kan tyda på att avbetalningsbeloppen är mindre och därmed att fordonen är äldre. Detta kan även innebära att fordonen i "Ljung" är mer benägna att uppvisa problem jämfört med fordonen i "Landsbygd".

Figur 2 (Källa: Interna uppgifter)

Figur 3 (Källa: Interna uppgifter)

Bedömning och kommentarer

[Finns aktuella förteckningar över kommunens fordon? Hur många fordon finns i dagsläget och hur är dessa fördelade mellan olika förvaltningar? Uppfyller fordonsparken det fastställda behovet?](#)

Vår samlande bedömning är att till stor del finns aktuell förteckning över kommunens fordon. Vi har dock inte tillräckligt med underlag för att göra en bedömning av fordonsparken uppfyller det fastställda behovet.

Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Programmet Portify Fleet Intelligence används för att hantera och administrera bilarna. Detta system registrerar serviceintervaller, besiktningstider och ekonomiska uppgifter för varje fordon. Dock verkar det som att viktig information, såsom ekonomiska data, inte utnyttjas fullt ut i dagsläget.

Enligt de uppgifter vi har, är fordonsförteckningen tillgänglig för alla anställda via kommunens intranät. Det underlag vi har granskat ger en god översikt över kommunens fordon, inklusive information om antal fordon, deras fördelning över olika nämnder och verksamheter, märkesfördelning, avbetalnings- och leasingvillkor, samt kostnadsredovisning och -fördelning. Dock saknar underlaget vi granskat en tydlig uppgift om bilarnas faktiska ålder.

Vår bedömning är därför att förteckningen i huvudsak innehåller de uppgifter som behövs för en effektiv hantering av kommunens bilar. Då vi inte har genomfört någon inventering av kommunens fordon, kan vi endast bedöma fordonsförteckningens utformning och inte verifiera om det korrekta antalet fordon är inkluderat.

Gällande frågan om huruvida fordonsparken uppfyller det fastställda behovet, måste vi framhålla att en fullständig bedömning för närvarande är begränsad på grund av otillräckliga uppgifter. För att ge ett välgrundat och heltäckande svar på denna fråga krävs en djupare analys av flera faktorer, såsom det aktuella och framtida användningsmönstret för fordonen, jämförelse av fordonsparkens kapacitet mot de fastställda kraven, samt en utvärdering av fordonens effektivitet och anpassning till kommunens verksamhetsbehov. Denna uppgift saknas idag.

Vi noterar att socialnämnden innehar majoriteten av bilarna (43 av 61), främst inom vård- och omsorgsverksamheten samt Toyota är det dominerande bilmärket, med en preferens för hybridbilar inom hemtjänsten. Detta val motiveras med Toyotas längre hållbarhet och hemtjänstens preferenser.

Följs kostnadsutveckling för kommunens fordon upp? Hur utvecklingen under de senaste åren ((totalt, leasingavgift, drivmedel, service/underhåll)?

Vår samlande bedömning är att till stor del följs kostnadsutveckling för kommunens fordon upp.

Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Kommunen följer upp fordonskostnader på både övergripande och enhetsnivå. Uppföljningen innefattar att koppla kostnaderna till specifika bilar och verksamheter, vilket möjliggör en detaljerad analys.

Även om det finns en struktur för att följa upp kostnaderna på övergripande nivå, pekar vissa brister på att uppföljningen inte är heltäckande. Detta gäller särskilt när det kommer till att urskilja detaljerade kostnader per fordon och att bedöma den faktiska ekonomiska påverkan av leasingavtal och bilskötsel.

Kostnadsuppföljning på enhetsnivå är kostnaderna kopplade till respektive bil. Denna uppföljning möjliggörs genom registrering av bilkostnader i kommunens ekonomisystem. Uppföljningen inkluderar leasing, bränsle, försäkringar, skatt och övriga kostnader för transportmedel.

Kostnadsposten 'Övriga kostnader för transportmedel', som inkluderar utgifter för tvätt, hyrbilar, service, besiktning och däckservice, registreras under ett specifikt konto. Dessa kostnader är därför inte alltid lätta att urskilja och det är oklart hur de exakt fördelas per bil.

Leasingkostnaderna utgör en betydande del av de totala bilkostnaderna. Det finns indikationer på att dessa kostnader minskar över tiden i takt med att avbetalningsperioderna förlängs. Det finns dock tecken på att den faktiska leasingkostnaden för befintliga bilar är högre än vad som redovisas. Dessutom finns det indikationer på att leasingavtalen ofta förlängs, vilket kan påverka den totala kostnadsutvecklingen.

Under 2022 noterades en signifikant ökning i drivmedelskostnaderna, vilket till stor del kan förklaras av höjda bensinpriser och längre körsträckor. Majoriteten av dessa kostnader kommer från bensindriven transport, vilket speglar fordonsflottans sammansättning.

Kommunen upplevde stora reparationskostnader, särskilt under 2022, på grund av krockar och plåtskador. Dessa kostnader påverkade budgeten genom ökade utgifter för hyrbilar och reparationer. Det finns dock svårigheter att urskilja specifika kostnader för olika typer av reparationer och underhåll.

2.2 Styrning och organisering

2.2.1 Styrdokument

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Vår dokumentgranskning visar att det finns två dokument som berör reglering av resande i tjänsten i Herrljunga kommun: 1) policy för resande i tjänsten (fastställd av kommunfullmäktige 2021 (KS 178/2021 101)) och 2) riktlinje för tillämpning av policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun" (fastställd av kommunstyrelsen år 2021 (KS 178/2021 101)). Dessa två dokument kompletterar varandra snarare än att syfta på olika saker. Tillsammans för att ge en övergripande ram och mer detaljerade instruktioner om hur policyerna ska tillämpas, särskilt med avseende på hanteringen av kommunens fordon och leasingbilar. Båda dokumenten syftar till att främja en mer hållbar och effektiv användning av fordon inom kommunen. Båda belyser kommunens strävan efter att minska användningen av privata fordon till förmån för den kommunala bilpoolen, samtidigt som de säkerställer en ansvarsfull och miljömedveten användning av fordonen.

I *policy för resande i tjänsten* beskrivs de övergripande principerna och målen för kommunens resor i tjänsten. Det specificerar att användningen av egen bil inte är ett krav och att den kommunala bilpoolen bör användas vid behov av bilresor. Vidare uppmuntras samåkning. Dessutom förespråkar policyn koordinering av inköp och beställningar för att minska antalet transporter.

Riktlinje för tillämpning av policy för resande i tjänsten ger mer detaljerade instruktioner om hur den övergripande policyn bör tillämpas. Den förtydligar att kommunens fordon ska användas i första hand och att egen bil kan användas i undantagsfall efter godkännande från närmaste chef. Dessutom inkluderar den rekommendationer om att samåka eller samordna transporter och att köra sparsamt enligt metoder som eco-driving.

Policy och riktlinjer gäller för samtliga av kommunens anställda, förtroendevalda, anställda i helägda bolag samt konsulter som verkar på uppdrag av kommunen.

Riktlinjer för användandet av kommunens tjänstebilar/leasingbilar

Dokumentet "Riktlinjer för användandet av kommunens tjänstebilar" har fastställts av kommunstyrelsen år 2018 (KS 159/2018) och gäller till vidare. Den beskriver specifika regler för användning av tjänstebilar och leasingbilar inom Herrljunga kommun och gäller samtliga nämnder och

förvaltningar. Det framgår att Herrljunga kommunens tjänstebilar och leasingbilar får endast användas för tjänsteuppdrag. För att säkerställa efterlevnad av riktlinjerna, ställer kommunen ett krav på att tjänstebilar ska vara utrustade med modern digital körjournal och transponder. Denna utrustning ska möjliggöra noggrann uppföljning av användningen av fordonen och bidrar till transparens och ansvarsskyldighet inom kommunen.

Finanspolicy Herrljunga kommunkoncern

Dokumentet "Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern" har fastställts av kommunfullmäktige år 2016 (KS 182/2016 942) och att gälla tills vidare. Kopplat till kommunens tjänstebilar/leasingbilar stipulerar finanspolicyen att eventuell finansiering genom leasing ska samordnas av ekonomikontoret med övriga finansieringsalternativ. Detta innebär att leasing betraktas som en integrerad del av kommunens övergripande finansieringsstrategi. Finanspolicyen pekar på att leasing används som en del av kommunens finansieringsstrategi och att samordningen av leasing ska ske på en central nivå genom ekonomikontoret.

Rutiner för hantering av kommunens leasingbilar

Dokumentet "Rutiner leasingfordon - Herrljunga kommun" beskriver detaljerad ansvar, organisation och processer för hanteringen av kommunens bilar, inklusive hantering av leasingfordon, ramavtal för fordon och finansiering, anskaffning av fordon, leasingavtal samt underhåll av fordonen. Denna rutin gäller för all verksamhet och personal inom kommunen, med undantag för de kommunala bolagen.

Det går inte av rutinerna att utläsa vem/vilken instans som har utarbetat dem eller när de skapades. Det råder även osäkerhet bland chefer och personalen vem eller vilken instans som utformat eller godkänt rutinen. Det är även oklart huruvida rutinen är aktuella i dagsläget och om de tillämpas av de berörda verksamheterna. I de kommande avsnitten kommer specifika detaljer från rutiner att beskrivas på lämpligt ställe och på ett lämpligt sätt.

Upphandlingspolicy

Upphandlingspolicy (reviderad av KF år 2021 (KS 224/2020 106)) avser köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor och tjänster och därmed även inköp/leasing av fordonbilar. Denna policy betonar vikten av att genomföra upphandlingar på ett professionellt sätt, med ett övergripande mål att styra samhället mot en långsiktigt hållbar utveckling. Detta omfattar beaktande av sociala, etiska och miljöaspekter. Vidare,

understryker policyen att alla upphandlingar ska ske i överensstämmelse med lagen om offentlig upphandling (LOU), vilket inkluderar principer som icke-diskriminering, öppenhet, likabehandling, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Policyen definierar tydligt ansvarsfördelningen för upphandling inom kommunen.

Det finns en uttrycklig förväntan på att nämnder och förvaltningar ska samordna upphandlingar när likartade behov finns, vilket hanteras av kommunens upphandlingsfunktion. *Upphandlingsfunktion* spelar en central roll i att tillhandahålla kompetens och verktyg för att genomföra upphandlingar och inköp på ett effektivt sätt. Vidare är det viktigt att nämnder och kommunstyrelsen upprättar *delegationsordningar* för upphandling och inköp.

Riktlinjer för upphandling och direktupphandling

De riktlinjer som finns för upphandling och direktupphandling i kommunen (reviderad av KS år 2020 (KS 225/2020 106)) syftar till att säkerställa att kommunen tillämpar ett strategiskt förhållningssätt vid offentlig upphandling. Detta innefattar att tillvarata konkurrensen vid direktupphandlingar, vilket är viktigt för att inkludera lokala och mindre företag i upphandlingsprocessen. Kommunens upphandlingsfunktion har en övergripande roll i att övervaka och koordinera dessa processer, och säkerställer att kommunen genomför upphandlingar och inköp på ett professionellt sätt. Det betonas också att vid direktupphandling måste kontroller göras mot befintliga ramavtal för att undvika otillåtna direktupphandlingar som kan leda till skadestånd och sanktionsavgifter.

2.2.2 Ansvarsfördelning

Politisk nivå

Kommunstyrelse

I texten "Reglemente för kommunstyrelsen" nämns inget specifikt om ansvar för och hantering av kommunens fordon (tjänstebilar/leasingbilar) som berör kommunstyrelsen. Av reglemente framgår dock det att kommunstyrelsen har en avgörande roll i den ekonomiska förvaltningen av kommunen. Enligt § 4 i dokumentet är det kommunstyrelsens ansvar att säkerställa att alla verksamheter i kommunen bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige, samt att följa lagar, förordningar och bestämmelser enligt reglementen. Detta innebär att kommunstyrelsen inte bara

Hantering av kommunens fordon | Granskningsresultat

ansvarar för att genomföra och övervaka den ekonomiska förvaltningen, men även för att kontinuerligt redovisa och analysera denna förvaltning till kommunfullmäktige.

Gemensam servicenämnd, ekonomi och personal

I "Reglemente för gemensam servicenämnd ekonomi och personal" framgår det att nämndens primära ansvar inkluderar stöd till ekonomi- och personalrelaterade funktioner samt att säkerställa effektiv ledning och administration. Detta inkluderar även ansvar för inköps- och upphandlingsprocesser, vilket är relevant vid granskning av kommunens fordonshantering.

Samhällsbyggnadsnämnden

Under 10 § Övriga uppgifter i reglementsbestämmelser för samhällsbyggnadsnämnd, reviderad 2023-06-20 framgår det att nämnden ansvarar för samtliga förvaltningars behov av kommunala fordon exklusive räddningstjänsten.

Övriga nämnden

Utöver kommunstyrelsens, samhällsbyggnadsnämnden och i den gemensamma service nämndens reglemente har vi även granskat reglementet för övriga nämnder i Herrljunga kommun för att hitta information som rör nämndernas ansvar för hantering av fordon, tjänste- och leasingbilar. I de reglementet som granskats, fann vi ingen specifik information som direkt adresserade nämndernas ansvar för fordon, tjänste- eller leasingbilar.

Tjänstemannanivå

Enligt "Rutiner leasingfordon - Herrljunga kommun" är ansvarsfördelningen och rollerna för hantering av leasingfordon inom socialnämnden enligt följande:

Enhetschefen (Budgetansvariga inom respektive förvarningar): *Ansvariga för enhetens bilar, kontaktperson för fordonsansvarig i bilfrågor, fattar beslut om införskaffning av fordon, kan utse egna personer inom enheten för att vara ansvariga för enhetens fordon samt godkänner försäljning av bilen eller beslutar om förlängning vid avyttring.*

Fordonsansvarig (Personen som arbetar på arbetsmarknadsenhet, socialförvaltningen): *Har översikt över kommunens bilar, stöd till enhetschefen i bilfrågor, hanterar anskaffning och återlämning av fordon, ansvarar för löpande underhåll som service, tvätt och däckbyten, ansvarig för tvätt och städning,*

service, däckbyten och besiktning av fordonen, ansvarar för kontakt med däckverkstad och hantering av besiktningar samt undersöker det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet vid avyttring av fordon. Fordonsansvarig ansvarar ej för bildningsnämndens och räddningstjänstens fordon. Dessa hanterar sina bilar själva.

Upphandlingsfunktionen (ligger under kd/servicenämnden (ekonomi): *Ansvarig för stöd och rådgivning kring inköp och upphandling av fordon, hanterar upphandling av ramavtal för leasing, samt lägger in leasingavtal i Tendsign.*

Inköpssamordnare (Enligt de intervjuade finns dock inte tjänsten "inköpssamordnare" längre. Enligt uppgifter hanteras dessa uppgifter av fordonsansvarig och ekonomiavdelningen): *Ansvarig för kontakten mot leasingbolag, håller koll på befintliga leasingavtal och förlänger dem vid behov, dokumenterar och hanterar nya leasingavtal, kontrollerar befintliga leasingavtal och kontaktar fordonsansvarig inför förlängning eller avyttring samt hanterar administration vid försäljning av fordon via bilauktionsföretag.*

Av intervjun med tjänsteperson framgår har internservicenämnden och därmed förvaltningschefen på internserviceförvaltningen har sedan några år tillbaka den övergripande ansvaret för kommunens bilpool. Det praktiska hantering av bilar som ingår i bilpoolen sköts dock fordonsansvarig, i likhet med socialnämndens bilar.

Bedömning och kommentarer

[Har Herrljunga kommun säkerställt att det finns ändamålsenliga styrdokument \(policyn, riktlinjer, strategier och rutiner\) avseende kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar?](#)

Vår samlande bedömning är att Herrljunga kommun har endast till viss del säkerställt att det finns ändamålsenliga styrdokument avseende kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar?

Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Herrljunga kommun har dokument som täcker olika aspekter av fordonshantering, inklusive användning, finansiering, miljö och upphandling. Dock saknas tydlig samverkan mellan dessa dokument, och det finns brister i systematisk uppföljning, rapportering och miljökrav för fordon.

Säkerhetsaspekter är inte heller adekvat adresserade. För att förbättra fordonshanteringens rekommenderas utveckling av en övergripande fordonspolicy som integrerar alla relevanta områden och

införande av systematiska rutiner för uppföljning och rapportering, vilket skulle bidra till en mer informerad och effektiv fordonshantering i linje med kommunens mål och policyer.

Har Herrljunga kommun säkerställt att det finns ändamålsenliga organisation och ansvar gällande kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar?

Vår samlande bedömning är att Herrljunga kommun har endast till viss del säkerställt att det finns ändamålsenliga organisation och ansvar gällande kommunens hantering av tjänste-/leasingbilar.

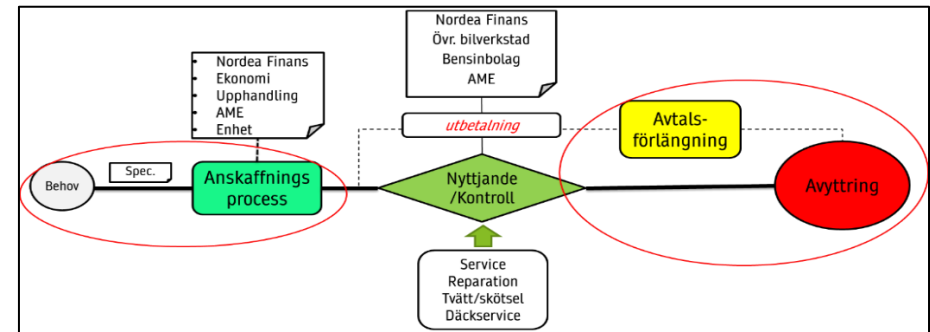
Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Granskningen av dokumenten har uppmärksammat oklarheter gällande ansvarsfördelningen för hantering av fordon inom Herrljunga kommun på politisk nivå. Det finns en brist på tydlighet i detaljerna kring de specifika ansvarsområdena mellan kommunstyrelsen, servicenämnden, internservicenämnden och övriga nämnder. Exempelvis, enligt reglementsbestämmelserna för samhällsbyggnadsnämnden, åligger det nämnden att ansvara för alla förvaltningars behov av kommunala fordon, med undantag för räddningstjänsten. Trots detta framkommer det inte i intervjuerna att samhällsbyggnadsnämnden bär detta ansvar, och det är därmed okänt om nämnden enligt reglementet faktiskt uppfyller sitt ansvar för samtliga förvaltningars behov av kommunala fordon. Detta ansvarsförhållande återspeglas inte heller i det övriga tillgängliga underlaget.

Dokumentet innehåller riktlinjer för tjänstebilar och leasingbilar men ger ingen klar bild av ansvarsstruktur. Kommunstyrelsen har ett underförstått ansvar för att säkerställa att fordonshantering är i linje med kommunens mål och ekonomiska förvaltning. Även om nämndernas reglemente inte specificerar ansvar för fordonshantering, kräver kommunallagen adekvat intern kontroll och ekonomisk anpassning av fordon efter behov. På tjänstemannanivå finns en klarare struktur för hantering av kommunens fordon, men det är osäkert om den baserade dokumentationen är aktuell och styrande. Sammantaget behövs en tydligare organisatorisk struktur och ansvarsfördelning, särskilt på politisk nivå, för att effektivisera fordonshandlingen i Herrljunga kommun.

2.3 Hanteringsprocess och rutiner

Utifrån informationen från våra intervjuer och dokumentet "Rutiner för hantering av kommunens leasingbilar" har vi skapat en sammanfattande hanteringsprocess för Herrljunga kommuns bilar, vilket framgår i figur 4.

Figur 4:

Ramavtal för fordon och finansiering

Som tidigare nämnts har Herrljunga Kommun ingått ett leasingavtal med Nordea Finans Sverige AB, vilket sträcker sig från 1 maj 2020 till 30 april 2022. Kommunen har dock utnyttjat möjligheten att förlänga avtalet och har därmed förlängt det till och med 30 april 2024. Under denna period grundar sig avtalet på SKL Kommentus ramavtal för Finansiell Fordonsleasing 2018, vilket specificerar villkoren för leasing av personbilar och lätta lastbilar under 3,5 ton.

SKL:s ramavtal ger kommunen möjlighet att köpa tillhörande tjänster för de fordon som avropas. Ramavtalet är uppdelat i tre kategorier: Personbilar (A), Förmånsbilar (B) och Transportfordon (C). För kategorierna A och C krävs att ny konkurrensutsättning genomförs vid avrop, medan för kategori B sker avropen genom en specifik fördelningsnyckel. Denna nyckel baseras på flera faktorer, inklusive funktion, inköpspris, förmånsvärde, livscykelkostnad (LCC), miljöpåverkan, säkerhet och leveranstid.

Enligt dokumentet 'Rutiner för leasingfordon - Herrljunga kommun' ska alla inköp och upphandlingar av fordon i kommunen följa de ramavtal som upphandlats av kommunen. Det är kommunens upphandlingsfunktion som ansvarar för att dessa ramavtal följs, vilket säkerställer att alla fordon inköps i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens egna riktlinjer.

Anskaffning av nytt fordon

Baserat på Herrljunga kommuns rutiner för hantering av leasingfordon har vi utformat en skiss av anskaffningsprocessen för nya fordon, från behovsanalys till bilens mottagande, vilket presenteras i Bilaga 1.

I enlighet med interna rutiner är kommunens fordonsansvarige en nyckelperson i processen för att anskaffa nya fordon. Denne hanterar all kommunikation och samordning relaterad till nya fordon. Rutinerna kräver även att alla fordoninköp genomförs i samråd med kommunens upphandlingsfunktion för att garantera professionella och ansvarsfulla inköp.

Anskaffningsprocessen initieras när enheterna, genom sin fordonsansvariga, kommunicerar sina specifika behov till upphandlingsfunktionen. Fordonsansvarig samlar in och förmedlar detaljerad information, inklusive fordonens kravspecifikationer såsom antal, behov, typ av däck, säkerhetsfunktioner, växellådans typ, uppvärmningssystem, drivmedelstyp, leasingperiod, färg och eventuella serviceavtal. Dessutom inkluderas praktiska detaljer som leveranstid och beräknat årligt milantal.

Rutinerna för Herrljunga kommun framhäver betydelsen av en enhetlig image genom att kräva att alla fordon är vita och bär kommunens logotyp, vilket främjar en igenkännbar profil.

Även om specifika tekniska krav såsom utrustning, säkerhet, miljöstandarder och alkoholås för närvarande inte är detaljerat angivna, betonar kommunens upphandlingspolicy vikten av att i upphandlingsprocessen beakta faktorer som socialt ansvar, etik och miljö.

Baserat på kravspecifikationen utformar upphandlingsfunktionen ett detaljerat förslag till upphandling. Därefter granskar och godkänner fordonsansvarig förslaget före det distribueras till potentiella leverantörer. Efter att ha mottagit svar från leverantörerna, är det fordonsansvarigs uppgift att, med stöd från upphandlingsfunktionens expertis och verktyg, noggrant utvärdera de inkomna anbuden. Slutligen säkerställer fordonsansvarig att ett beslut fattas, att avtalet undertecknas av en behörig person enligt delegeringsordningen, och att resultatet kommuniceras till de berörda leverantörerna.

När en leverantör är vald och avtalsspärren har löpt ut, initierar fordonsansvarig beställningsprocessen. Leverantören bekräftar beställningen och meddelar ett preliminärt leveransdatum. Denna information, inklusive inköpsvärde, leveransdatum, restvärde, avtalstid, fordonstyp, leverantörsdetaljer och verksamhetskod, vidarebefordras av fordonsansvarig till ekonomiavdelningen. Ekonomiavdelningen säkerställer att kommunen har nödvändig finansiell kapacitet för leasingen hos leasingbolaget. Detta inkluderar att kontrollera och vid behov justera limit-gränsen, för att sedan registrera all relevant information i leasingbolagets webbportal.

Taktagelser från intervjuer

Intervjuer med ansvariga för hantering och anskaffning av kommunens fordon visar att enhetschefer spelar en central roll i att identifiera behov av nya fordon och i beslutsprocessen för anskaffning inom sina enheter. Varje enhetschef ansvarar för en dedikerad budget för bilar och måste hantera denna noggrant för att möta verksamhetens behov. Vid behov av nyanskaffning av fordon utforskar enhetscheferna olika interna lösningar, såsom att byta bil mellan enheter, för att maximera resurseffektiviteten.

Enhetscheferna initierar anskaffningsprocessen av nya bilar och bedömer kostnaden för en ny bil baserat på offerter och förslag som erhålls. Beslutet om vilken bil som ska köpas baseras enligt de intervjuade på en avvägning mellan verksamhetens krav och tillgängliga budget.

Under intervjuer med representanter från vård- och omsorgsverksamheten, en betydande användare av kommunens bilflotta, noterades att de nuvarande fordonspolicyerna inte tydligt inkluderar krav på miljöbilar. Trots detta, betraktas uppfyllandet av EURO 6-standarden för alla anskaffade bilar som ett grundkrav bland de intervjuade cheferna. De intervjuade uttrycker en stark vilja att välja miljövänligare fordon, men budgetbegränsningar leder ofta till en avvägning mellan ekonomiska och miljömässiga faktorer. Trots att miljöbilar, särskilt elbilar, generellt är dyrare, finns det en ambition att prioritera miljövänliga alternativ. Därför är Toyota hybridbilar ett populärt val, då de betraktas som ett kostnadseffektivt steg mot mer miljövänlig transport.

Intervjuer med arbetsmarknadsenheten och fordonsansvarig visar att trots strävan efter miljövänliga fordon, saknas explicita miljökrav i de befintliga rutinerna för fordonshantering. En skillnad mellan miljöambitioner och verkligheten framträder, där infrastrukturella och budgetmässiga begränsningar hindrar implementeringen av miljövänliga fordon i kommunens fordonflotta. Enheterna är ovilliga att hantera de högre kostnaderna förknippade med miljöbilar. Ett praktiskt exempel är arbetsmarknadsenhetens köp av en elbil och behovet av att installera en laddstolpe för användning, vilket belyser de praktiska utmaningar och infrastrukturinvesteringar som krävs för en övergång till en grönare fordonflotta. Det pågår dock diskussioner om att utveckla infrastrukturen för elbilar.

De intervjuade bekräftar att det för närvarande inte finns något krav på att kommunens fordon ska vara utrustade med alkoholås. Dessutom saknar kommunens fordon alkoholås idag, då installationen medför en extra kostnad och det råder ovilja bland enheterna att bära dessa extrakostnader.

När det gäller fordonens utseende, ska enligt gällande rutiner kommunens bilar vara vita och märkta med kommunens logotyp. En nyligen genomförd förändring av logotypen innebär att fordon med den gamla logotypen gradvis kommer att fasas ut, men det finns inget omedelbart krav på att omedelbart byta logotyp på alla fordon på grund av kostnadsaspekter. Det förekommer bilar märkta med den gamla logotypen samt nya bilar som ännu inte är märkta.

För att öka säkerheten och effektiviteten är alla bilar utrustade med GPS-puckar och elektroniska körjournaler, vilket möjliggör övervakning och optimering av fordonens användning.

I processen för anskaffning av nya fordon tenderar leverantörer att presentera en Livscykelkostnads kalkyl (LCC), som oftast inkluderar inköps- och servicekostnader, men inte den totala ägandekostnaden (TOC). TOC representerar den totala summan av alla kostnader associerade med ett inköp, inklusive inköpspris, utrustning, utbildning, underhåll, reservdelar, transport, lagerhållning, reparationer, avyttring, och kapitalbindning. Det har observerats att Toyota frekvent presenterar fördelaktiga LCC-kalkyler, vilket har bidragit till att många av kommunens bilar är av detta märke.

Ägande och nyttjande av fordon

Enligt *leasingavtalet* innehar leasingbolaget ägarskapet över de leasade fordonen, medan Herrljunga kommun tilldelas nyttjanderätten enligt specifikt fastställda villkor. Denna struktur av ägarförhållanden innebär att kommunen måste följa strikta riktlinjer, särskilt avseende överlåtelse av rättigheter eller genomförande av förändringar i fordonen, vilka endast kan ske med leasingbolaget skriftliga medgivande. Vidare framhåller avtalet vikten av ansvarsfull användning av fordonen. Endast personer med giltigt körkort och som bedöms lämpliga som förare har rätt att bruka fordonen.

Kommunens dokument "*Riktlinjer för användandet av tjänstebilar*" återspeglar en liknande restriktiv hållning som leasingavtalet, där tjänstebilar och leasingbilar endast får användas för tjänsteuppdrag. Trots möjligheten till undantag under specifika förutsättningar, såsom jour och beredskap, är det tydligt att användningen av dessa fordon är strikt reglerad. De stränga begränsningarna för privatanvändning, med maximalt 100 mil per år och högst 10 tillfällen per år. För att säkerställa efterlevnad och förhindra missbruk av denna rättighet krävs noggrann dokumentation av varje undantagsfall i en körjournal.

Även de *intervjuade* chefer bekräftar att det är strikt förbjudet att använda kommunens fordon för privata ändamål, utan några undantag.

Det framgår att enheterna hanterar bilarna med en viss grad av autonomi, där de själva bestämmer över leasingperioderna. Beslut om att behålla eller byta ut fordon styrs av en analys baserad på kostnadseffektivitet snarare än fastställda tidsramar. Denna flexibilitet ger enheterna möjlighet att anpassa sig till varierande behov och sträva efter kostnadseffektivitet, genom att exempelvis behålla väl fungerande och sparsamt använda fordon. Även om enheterna formellt äger sina fordon, råder det en allmän uppfattning om att AME i praktiken 'äger' bilarna.

Fordonen tilldelas enheterna snarare än enskilda individer, vilket leder till delat ansvar och flexibel användning av bilparken, enligt de intervjuade. Vidare har varje enhet utsett interna fordonsansvariga som hanterar logistiken och administrationen kring fordonen.

Skötsel, service och reparationer av fordon

Enligt *leasingavtalet* är Herrljunga kommun skyldig att vårda och underhålla fordonet så att det inte utsätts för förändringar som inte är en del av normal förslitning. Kommunen ska följa instruktions- eller serviceboken och se till att fordonet hålls i gott skick. Om fordonet blir obrukbart på grund av förslitning, vanvård eller annan orsak, befriar detta inte kommunen från betalningsskyldighet gentemot leasingbolaget. Om fordonet helt eller delvis förstörs eller går förlorat, måste leasingbolaget omedelbart informeras skriftligen. Herrljunga kommun har fullt ansvar gentemot leasingbolaget för förarens handlingar, även om fordonet skadas eller försvinner under leasingperioden. Kommunen är även ensam ansvarig för skador som fordonet kan vålla på person eller egendom även i vad avser tredje man. Detta gäller även vid transport av fordonet till och från Herrljunga kommun.

I Herrljunga *kommuns rutiner för hantering av leasingbilar* fastställs tydliga ansvarsområden för fordonens vård och underhåll. Fordonsansvarig spelar en central roll i detta och ansvarar för flera nyckelaktiviteter kopplade till vård och underhåll av kommunens bilar exkl. bilar som används av vaktmästare, IT och räddningstjänsten.

Fordonsansvarig ska utarbeta ett tvätt schema och genomföra regelbunden tvätt och städning av bilarna, inkl. hämtning och återlämning av bilar. I samband med tvätt och städning ska även bilarnas behov av service kontrolleras. Fordonsansvarig ska hantera bokningen och ser till att bilarna

transporteras till och från verkstaden för service. När det gäller byte av däck ansvarar fordonsansvarig för att organisera och genomföra detta. Det inkluderar att ha kontakt med däckverkstad och att ansvara för transporten av bilarna till och från verkstaden för däckbyte. Fordonsansvarig ansvarar för att hålla sig uppdaterad om när bilarnas besiktningar ska genomföras. Hen ansvarar även för att koordinera och genomföra transporten av bilarna till och från besiktningstationen.

I samband med intervjuer uppger fordonsansvarig att varje bil tvättas var sjätte vecka. Det är dedikerade personer på AME som ansvar för hämtning och återlämning av fordonet, rengöring och städning samt påfyllning av spolarvätska och kontroll av bilens lampor. Enligt de intervjuade finns det perioder då bilarna blir ovanligt smutsiga och även om det finns möjlighet att beställa extra tvättar, har inga enheter använt sig av detta alternativ ännu.

När det gäller däck uppges att nya bilar levereras med ett par däck från återförsäljaren. Vid behov av ytterligare däck köps dessa från en lokal däckfirma. För närvarande finns det inga särskilda avtal med däckföretag, vilket innebär att kommunen väljer leverantörer baserat på behov och tillgänglighet.

Kommunen har inte tecknat några särskilda serviceavtal med verkstäder. Så länge nybilsgarantin gäller, utförs service hos återförsäljaren. Enligt fordonsansvarig väljs efter garantiperiodens slut den mest kostnadseffektiva verkstaden för servicebehov, med noggrann övervägning av kvalitet och pris. När situationen kräver det anlitas märkesverkstäder. För att minimera transportkostnader och stödja lokala företag, väljs ofta verkstäder som ligger nära verksamheten.

Under intervjun framkom det att AME tillhandahåller en extra bil som andra enheter kan låna vid behov, när deras egna bilar är på service eller reparation, eller vid väntan på en ny bil. Denna service från AME uppges vara ekonomiskt fördelaktigt, eftersom det är billigare än att hyra från externa aktörer.

Vidare framkom det att vid skador på bilar lämnas fordonen till verkstaden, varvid den drabbade enheten tillhandahålls en hyrbil. Vid skador på bilen ska en skadeanmälan skickas från enhetschefen till fordonansvarig som sedan upprättar en anmälan till försäkringsbolaget. Denna rutin fungerar inte helt tillfredställande idag.

Avtalsförlängning och avyttring av fordon

Enligt *leasingavtalet* kan Herrljunga kommun, ett år efter delavtalets start, anvisa en köpare till leasingobjektet. Denna rätt kvarstår även under förlängningsperioder. Vid förtidslösen betalar köparen

till leasingbolaget ett diskonterat värde av återstående hyror och restvärde, baserat på avtalsräntan plus mervärdesskatt. Efter betalning övergår äganderätten till köparen. Om kommunen inte meddelar om återlämning 30 dagar före leasingperiodens slut, förlängs perioden automatiskt med 24 månader. Leasingavgiften under denna tid baseras på fordonets restvärde och räknas enligt annuitetsmetoden med den aktuella räntesatsen. Vid leasing-/förlängningsperiodens slut och efter full betalning kan kommunen anvisa en köpare till leasingobjektet för en köpeskilling motsvarande dess bokförda värde, förutsatt att leasingbolaget får betalning. Om kommunen inte utnyttjar sin anvisningsrätt, ska bilen återlämnas till leasingbolaget. Eventuellt överskott vid försäljning tillfaller kommunen, medan ett eventuellt underskott ska betalas till leasingbolaget. Vid försäljning ansvarar kommunen för eventuella ersättningar till köparen för fel eller brister i bilen. Leasingbolaget ska lämna ett utköpserbjudande för restskulden före periodens slut om kommunen önskar utnyttja sin anvisningsrätt.

Enligt interna rutiner ansvarar fordonsansvarig för att hantera bilar vid avtalstidens slut.

Fordonsansvarig har ett övergripande ansvar för att koordinera och övervaka processen, från att initiera avyttringen till att slutligen informera leasingbolaget om utfallet. Hen ska även utvärdera de mest ekonomiskt fördelaktiga alternativen för kommunen, vare sig det är att lämna tillbaka bilen till bilföretaget eller att avyttra bilen genom andra kanaler.

Vid avtalstidens slut har kommunen möjlighet att antingen lämna tillbaka bilen till bilföretaget mot ett garanterat återköpsvärde, justerat för eventuella skador och övermil, eller att avyttra bilen genom exempelvis bilauktionsföretag.

Av rutinen framgår att när ett leasingavtal närmar sig sitt slut, ska fordonsansvarig inleda en utvärderingsprocess. Denna process startar med att fordonsansvarig informerar ekonomiavdelningen om den planerade avyttringstidpunkten. Fordonsansvarige begär sedan en initial värdering av restvärdet från den ursprungliga leverantören. Efter att ha mottagit värderingen jämför fordonsansvarig detta värde med potentiella erbjudanden från bilauktionsföretag eller andra försäljningskanaler. Om värderingen resulterar i ett värde som är lägre än restvärdet hos leasingbolaget, engageras enhetschefen i beslutsprocessen för att fatta ett beslut om bilens framtid – oavsett om det innebär att eventuell förlängning av leasingperioden, behålla (friköpa bilen), återlämna eller avyttra bilen. Fordonsansvarigs ska ombesörja all nödvändig administration kring försäljningsprocessen. Detta inkluderar att koordinera överlämningen av fordonet till antingen den ursprungliga leverantören eller

till ett bilauktionsföretag, samt att säkerställa att alla relaterade dokument är korrekt hanterade. Till sist ser ekonomiavdelningen till att leasingbolaget informeras när bilen har avyttrats.

Iakttagelser från intervjuerna indikerar att fordonsansvariga spelar en central och aktiv roll i hanteringen av leasingbilarna. De övervakar fordonens skick och initierar bedömningar av när en bil inte längre är kostnadseffektiv eller kräver betydande reparationer. Denna bedömning baseras på en noggrann analys av bilens skick, körsträcka och reparationshistorik. Även om enhetscheferna formellt har det slutliga beslutsansvaret, betonades det att de ofta litar på och följer fordonsansvarigas råd och rekommendationer, vilket framhäver fordonsansvarigas betydande roll och inflytande i bilhanteringen.

I samband med att det närmar sig tid för bilbyte eller avyttring, initierar fordonsansvariga processen, vilket beskrivs i detalj i Bilaga 2. De inleder dialog med enhetscheferna ungefär sex månader innan leasingavtalets utgång för att planera och förbereda för kommande beslut. Fordonsansvariga tar också aktivt ansvar för att bedöma bilens marknadsvärde genom att kontakta försäljningsföretag och jämföra olika erbjudanden.

Intervjuerna avslöjar att beslutsprocessen för att förlänga leasingperioden, avyttra/sälja bilen eller behålla den inte systematiskt inkluderar en långsiktig Total Cost of Ownership (TCO)-beräkning. I stället tenderar enheterna att prioritera alternativ som erbjuder den mest fördelaktiga ekonomiska lösningen på månadsbasis, drivet av behovet att hålla sig inom den tilldelade budgeten. Dock indikerar det faktum att försäljningsvärdet ofta överstiger bilens bokförda restvärde att fordonsansvariga effektivt navigerar på marknaden på ett sätt som gynnar kommunen ekonomiskt. Det framkom även att det finns oklarheter kring hanteringen av överskott och underskott vid avyttring av bilar. Även om tidigare erfarenheter ofta resulterat i försäljningar som genererat överskott, kvarstår osäkerhet kring hur potentiella förluster skulle hanteras.

Bedömning och kommentarer

[Finns tydliga och dokumenterade riktlinjer och ansvar för riktlinjer och ansvar för beställning, upphandling och inköp och av kommunens fordon? Upprättas några kalkyler och görs det några överväganden i samband med beslut kring kommunens fordon \(till exempel säkerhet, utrustning, miljö\)?](#)

Vår samlande bedömning är att det till stor del finns dokumenterade riktlinjer och ansvar för beställning, upphandling och inköp och av kommunens fordon. Vår samlande bedömning är att det till

viss del sker överväganden i samband med beslut kring kommunens fordon kring säkerhet, utrustning och miljö.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Herrljunga kommun har implementerat ett regelverk kring fordonshanteringen, men det finns indikationer på att riktlinjernas tydlighet och det dokumenterade ansvaret för beställning, upphandling och inköp behöver förstärkas. Det finns en grundläggande struktur, men detaljer kring ansvar, procedurer och uppföljning är inte alltid konsekvent dokumenterade eller kommunikationen av dessa är otillräcklig. Därmed är det inte fullständigt säkerställt att alla relevanta parter är medvetna om sina roller och ansvar, vilket resulterar i potentiella inkonsekvenser i tillämpningen av riktlinjerna.

Gällande upprättandet av kalkyler och genomförandet av överväganden i samband med beslut om kommunens fordon, framgår det att kommunen till viss del genomför ekonomiska beräkningar och överväganden gällande säkerhet, utrustning och miljö. Dock indikerar granskningen att dessa processer inte är systematiska eller helt integrerade i beslutsprocesserna. Det finns exempel på att vissa aspekter beaktas, men det saknas en helhetsbild där alla relevanta faktorer systematiskt inkluderas i en konsoliderad kalkylmodell.

Trots att Herrljunga kommun har etablerat vissa grundläggande ramar för hantering av kommunens fordon, framkommer det att det finns utrymme för utveckling och förbättringar. Riktlinjernas tydlighet, det dokumenterade ansvaret samt systematiseringen och integreringen av kalkyler och överväganden i beslutsprocesserna bör stärkas för att säkerställa en mer effektiv och transparent fordonshantering. Det är av vikt att dessa aspekter adresseras för att höja standarden på fordonshanteringen och för att säkerställa att kommunens resurser används på ett ansvarsfullt och hållbart sätt.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

[Finns det dokumenterade och tydliga riktlinjer och rutiner för ägande och nyttjande av kommunens bilar?](#)

Vår samlande bedömning är att det till stor del dokumenterade och tydliga riktlinjer och rutiner för ägande och nyttjande av kommunens bilar.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser

Utifrån den genomförda dokumentgranskningen kan det konstateras att kommunen har dokumenterade riktlinjer för ägande av fordonen, såsom framgår i leasingavtalet med leasingbolaget.

Avtalet specificerar ägarskap och villkor för nyttjanderätt, samt krav på kommunen att följa leasingbolagets riktlinjer. Riktlinjer för användandet av tjänstebilar återspeglar en restriktiv hållning som är i linje med leasingavtalet. Detta dokument definierar villkoren för användning av fordonen, inklusive begränsningar för privat användning och krav på dokumentation vid undantag. Intervjuer med kommunens personal uppger att dessa riktlinjer följs, med ett uttryckligt förbud mot privat användning av fordonen och en struktur för ansvarig användning.

Även om det finns tydliga riktlinjer och rutiner, framkommer det utvecklingsmöjlighet i hur AME 'i praktiken' anses äga bilarna, trots att enheterna formellt äger dem. Detta kan indikera en viss oklarhet i ägande- och ansvarsstrukturer, vilket kan kräva ytterligare klarläggande och dokumentation för att säkerställa fullständig transparens och effektiv hantering.

Trots en tydlig struktur för ägande och nyttjande, framkommer det att det finns ett visst mått av autonomi inom de enskilda enheterna när det gäller hantering av leasingperioder och beslut kring fordonens användning. Denna flexibilitet kan vara fördelaktig för att möta enheternas skiftande behov, men kan också innebära risker för inkonsekvens i hanteringen och nyttjandet av fordonen.

Sammanfattningsvis, vår uppfattning är att det finns dokumenterade och tydliga riktlinjer och rutiner för både ägande och nyttjande av kommunens bilar. De huvudsakliga områdena för utveckling och förbättring rör tydligheten och genomförandet av ägarskapsstrukturen, särskilt i relation till intern leasingstruktur och ansvarsfördelning.

Finns riktlinjer och rutiner för, service, reparationer, tvättning, städning av fordon? Är dessa dokumenterade och tydliga?

Vår samlande bedömning är att till stor del finns riktlinjer och rutiner för service, reparation, tvättning och städning av fordon.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Utifrån den genomförda dokumentgranskningen kan det konstateras att Herrljunga kommun har upprättat och dokumenterat rutiner för vård och underhåll av fordon, vilket innefattar tvätt, städning, och service. Fordonsansvarig har en central och väldefinierad roll i dessa processer, inklusive tvättscheman, transport till verkstäder, samt uppföljning av service och besiktningar. Periodisk tvätt och städning av bilarna genomförs regelbundet och ansvar för denna process är klart definierat.

Dock finns det utvecklingspotential i avtalsstrukturerna och samarbetena med externa aktörer. För närvarande saknas formella avtal med däckföretag och verkstäder, vilket medför att val av leverantörer tenderar att ske ad hoc. Denna brist på särskilda avtal kan leda till inkonsekvens i servicekvalitet och potentiella kostnadsineffektiviteter. Dessutom, trots att rutiner för fordonsvård är tydligt fastställda, kan den sjätteveckors tvättfrekvens behöva omvärderas för att säkerställa att fordonen hålls i optimalt skick, särskilt under perioder av ökad smutsanhopning.

Sammanfattningsvis visar kommunen en stark grund i hantering och underhåll av sina fordon men skulle gynnas av förstärkt struktur i externa samarbeten och anpassningsbarhet i underhållsrutiner. För att ytterligare stärka kommunens hantering av fordon, rekommenderas formalisering av relationer med service- och däckleverantörer, samt en översyn av tvättrutinernas flexibilitet för att säkerställa att fordonen bibehåller en hög standard av renlighet och underhåll.

Finns det dokumenterade och tydliga rutiner för hantering av bilar vid leasingavtalstidens slut?

Vår samlande bedömning är att det till stor del finns tydliga rutiner för hantering av bilar vid leasingavtalstidens slut.

Utifrån den genomförda dokumentgranskningen kan det konstateras att Herrljunga kommun har dokumenterade rutiner för hantering av leasingfordon vid leasingavtalstidens slut. Dessa rutiner inkluderar instruktioner för avyttring av fordon. Det finns tydliga anvisningar för fordonsansvariga gällande deras roller och ansvar, vilket understryker en strukturerad process.

Fordonsansvarige spelar en central och aktiv roll i processen, vilket inkluderar bedömning av fordonens skick, utvärdering av marknadsvärde, samt hantering av försäljningsprocessen. Detta indikerar att kommunen har tillräckliga interna mekanismer för att effektivt hantera slutet av leasingperioden. Även om rutinerna är väl dokumenterade och processen verkar strukturerad, finns det utrymme för utveckling och förbättring, särskilt i hanteringen av ekonomiska bedömningar och beslutsfattande. Det framgår att beslutsprocessen kring valet mellan att förlänga leasingperioden, avyttra eller sälja bilen inte systematiskt inkluderar en total kostnadsberäkning (TCO) för en längre tidsperiod. Denna brist kan leda till att beslut tas baserat på kortsiktiga ekonomiska överväganden snarare än en helhetsbedömning av bilens värde och kostnadseffektivitet över tid.

Vidare finns det osäkerheter kring hanteringen av överskott och underskott vid avyttring av bilar. Även om kommunen har haft positiva erfarenheter med försäljningar som genererat överskott, är det oklart hur potentiella förluster skulle hanteras. Detta kan utgöra en risk för kommunens ekonomi och bör åtgärdas genom tydligare riktlinjer och processer.

Sammanfattningsvis, vår uppfattning är att det finns relativt tydliga rutiner och processer på plats, men det finns också områden där kommunen skulle kunna förbättra sina rutiner för att säkerställa en mer genomtänkt och ekonomiskt hållbar hantering av leasingfordonen. Ökad fokus på total kostnadseffektivitet och tydliga riktlinjer för hantering av ekonomiska risker skulle ytterligare stärka kommunens position och bidra till en mer robust och transparent process för hantering av leasingfordon.

2.4 Hantering av kommunens bilpool

Herrljunga kommuns bilpool, som för närvarande består av fem bilar, administreras formellt av internservicenämnden (med undantag för de delar som fordonansvariga hanterar) och är till för att tjäna personalen på kommunhuset, elevhälsan och musikskolan. Bilarna är strategiskt placerade vid kommunhuset och kan reserveras genom ett gemensamt bokningssystem. Nycklarna förvaras säkert i ett nyckelskåp vid receptionen. Användare får tillgång till bilarnas nycklar genom en kod som tillhandahålls vid bokningstillfället. Systemet, som implementerades under 2019/2020, kräver också att användarna specificerar syftet med användningen av fordonet.

Kostnaden för hyran av bilarna baseras på den faktiska användningen. Samtliga bilar i bilpoolen är utrustade med ett individuellt drivmedelkort avsett för tankning. Kortet är kopplade till respektive bil.

Trots strukturen och bokningssystemet har intervjuer med internservicenämnden belyst vissa operativa utmaningar och ineffektiviteten i hanteringen av bilpoolen. Identifierade utmaningar inkluderar brister i den ekonomiska effektiviteten, bokningsprocessen och den faktiska användningen av fordonen.

Det förekommer situationer där bilar, trots att de har reserverats, inte hämtas av den bokande medarbetaren, vilket leder till onödiga kostnader eftersom bilen debiteras även om den inte används.

Ytterligare en problematik är bristen på kvalitetssäkring och systematisk uppföljning. För närvarande saknas regelbunden övervakning av körjournaler, och granskningar genomförs endast vid misstankar

om missbruk av fordonen. Detta understryker behovet av att införa en mer robust och systematisk metod för att övervaka och säkerställa att fordonen används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Dessutom har det framkommit att det finns utmaningar med att spåra vem som har reserverat eller hyrt bilarna, vilket kan kopplas till brister i det befintliga bokningssystemets möjligheter att effektivt hantera och följa upp bokningar och uthämtningar. Detta inkluderar bland annat ett behov av att se över biltaxan.

Enligt uppgifter rapporterar att poolbilarna för närvarande uppvisar ett underskott. På grund av återkommande underskott, pågår det enligt intervjuade en översyn av bokningssystemet för att adressera dessa frågor. Utvärderingen planeras vara färdig inom ett halvår.

Enligt de uppgifter som vi har tagit del av, uppgår de budgeterade hyresintäkterna för dessa fem bilar till 240 000 kr per år, vilket motsvarar cirka 48 000 kr per bil. Eftersom nämnden arbetar med en nollbudget, innebär detta att de uppskattade kostnaderna för dessa bilar också uppgår till samma belopp. I det underlag som vi har granskat finns det tre poster i den ekonomiska redovisningen: 'Hyresintäkter', 'Främmande tjänster' och 'Övriga kostnader'. Det är dock inte möjligt att urskilja vilka specifika kostnader som ingår under respektive post.

Bedömning och kommentarer

Är kommunens hantering av bilpoolen tillfredställande och ändamålsenlig?

Vår samlande bedömning är att kommunens hantering av bilpoolen är till viss del tillfredställande och ändamålsenlig.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Vår granskning av Herrljunga kommuns hantering av bilpoolen visar på en blandad bild av effektivitet och utmaningar. Å ena sidan finns en struktur med klart definierade ansvarsområden och ett bokningssystem som syftar till att underlätta tillgång och användning av kommunens fem bilar. Å andra sidan framkommer betydande brister som behöver åtgärdas för att förbättra hanteringen och säkerställa att bilpoolen tjänar sitt syfte på ett kostnadseffektivt sätt.

Det finns tecken på att bilpoolens hantering kan förbättras för att möta de uppsatta målen om ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. Det är rekommenderat att de uppmärksammade bristerna åtgärdas genom en kombination av strukturella förändringar, införande av mer rigorösa uppföljningsmekanismer, och en översyn av bokningssystemet. Detta kommer att bidra till en mer effektiv hantering av bilpoolen och säkerställa att de budgeterade medlen används på ett ansvarsfullt sätt.

Sammanfattningsvis är det tydligt att det finns aspekter i hanteringen av bilpoolen som fungerar tillfredsställande, såsom tillgängligheten. Dock framträder utvecklingsmöjligheter i form av förbättrad kostnadseffektivitet, bättre uppföljning och kvalitetssäkring, samt förstärkt transparens i den ekonomiska redovisningen.

2.5 Uppföljning och kontroll

Uppföljning av körjournal

om tidigare nämnt är användningen av kommunens bilar för privata ändamål förbjuden enligt kommunens riktlinjer och de intervjuade ansvariga/chefernas instruktioner. För att övervaka och säkerställa att denna policy efterlevs, är bilarna utrustade med GPS-puckar. Dessa puckar tillhandahåller detaljerad information om bilarnas användning, inklusive daglig distans, rutter och specifika sträckor som färdats. Vid misstankar om missbruk eller otillåten användning kan ansvariga chefer begära tillgång till bilarnas körjournaler, vilka ger omfattande information såsom datum, tid, registreringsnummer, start- och slutadress, resans syfte, förarens identitet, samt total distans och restid. Dock har inte verksamheten direkt tillgång till att granska dessa körjournaler. I stället hanteras uppföljning och kontroll av en dedikerad person med särskilt mandat för detta. Trots detta, indikerar uppgifterna att det inte finns några kontinuerliga och systematiska stickprovskontroller av bilanvändningen genom körjournalerna. Kontrollerna genomförs i stället endast vid specifika misstankar om missbruk av fordonen.

Budget- och kostnadsuppföljning

Enligt de intervjuade har enheten finns en process för hantering av fakturor relaterade till bilar. Fakturor granskas noggrant för att identifiera eventuella avvikelser. Detta arbete involverar en dedikerad person på enheten som tar emot och gör en första granskning av fakturorna. För att ytterligare säkerställa riktigheten i fakturorna går minst två personer igenom dem innan de slutligen

godkänns av enhetschefen. Vidare uppges att samtliga enhetschefer genomför regelbundna, månatliga översyner av sina budgetar i samråd med controllers. Dessa genomgångar är tillfällen för att diskutera budgetutfallet och identifiera eventuella avvikelser eller oförutsedda kostnader.

Angående drivmedelskostnader, varje bil har ett specifikt drivmedelskort, men systematisk eller regelbunden uppföljning av kortanvändningen saknas. Uppföljning sker endast vid markanta avvikelser i fakturabeloppet.

Digitala nyckelskåp

Enligt uppgifter är varje enhet utrustad med ett digitalt nyckelskåp där bilnycklarna förvaras. För att hämta en nyckel krävs ett tjänstekort och en unik kod, vilket möjliggör en transparent och spårbar process genom att logga all aktivitet. Detta säkerställer att endast behörig personal har tillgång till bilarna. Dessutom är logistiken för fordonen organiserad så att alla bilar hämtas och lämnas på en bestämd plats för varje enhet.

Internkontroll

Enligt uppgifter finns det för närvarande inga ytterligare internkontroller för bilanvändning och efterlevnad av kommunens policy och riktlinjer, utöver de nämnda kontrollerna och uppföljningarna.

Bedömning och kommentarer

[Finns rutiner/system för uppföljning och redovisning av hur fordon används och vilka resor görs \(till exempel körjournaler, drivmedel\)? I vilket utsträckning kontrolleras efterlevnad av riktlinjer och rutiner?](#)

Vår samlande bedömning är att det till viss del finns rutiner/system för uppföljning och redovisning av hur fordon används och vilka resor görs och att till viss del sker uppföljningar och redovisningar av hur fordon används och vilka resor görs.

Vår bedömning baserar på nedanstående iakttagelser och slutsatser:

Användningen av GPS-puckar i fordonen och det detaljerade innehållet i körjournalerna är starka komponenter som möjliggör noggrann uppföljning av varje enskilt fordon. Trots tillgången till tekniska övervakningssystem, noteras bristen på regelbunden och systematisk granskning av körjournaler, vilket indikerar en reaktiv snarare än proaktiv kontrollmetod.

Hantering av kommunens fordon | Granskningsresultat

Fakturagranskningen och den regelbundna budgetöversynen, som genomförs i samråd med controllers, är exempel på en välstrukturerad process. Inblandningen av flera personer i fakturagranskningen och enhetschefernas aktiva deltagande i budgetöversyner skapar en robust kontrollmiljö.

Drivmedelskortsystemet är en fördel, men dess effektivitet begränsas av avsaknaden av systematisk och regelbunden uppföljning av kortanvändningen. Endast att granska vid markanta avvikelser kan leda till att mindre oegentligheter förbises.

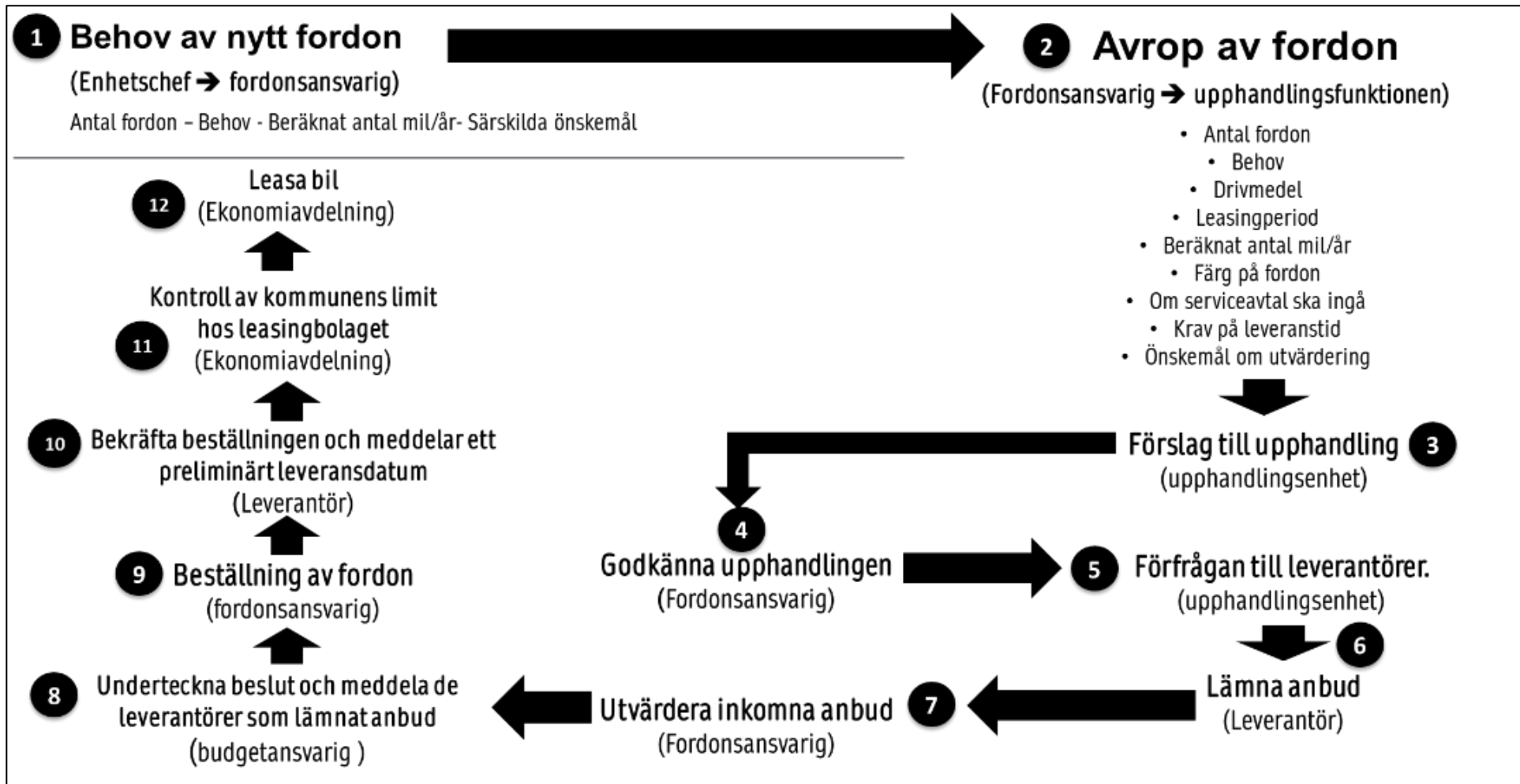
Det digitala nyckelsåpet och den centraliserade fordonlogistiken är väl genomtänkta åtgärder som förstärker fordonshanteringen. Dock finns det utrymme för förbättring i den interna kontrollen, där bristen på regelbundna och systematiska stickprovskontroller samt en begränsad proaktivitet i uppföljningsprocessen noteras som svagheter.

Sammanfattningsvis finns det välstrukturerade system och processer för uppföljning och redovisning av fordonen i Herrljunga kommun, men det finns också utrymme för förbättring. Att övergå till en mer proaktiv uppföljningsprocess, inklusive regelbundna och systematiska kontroller av körjournaler och en

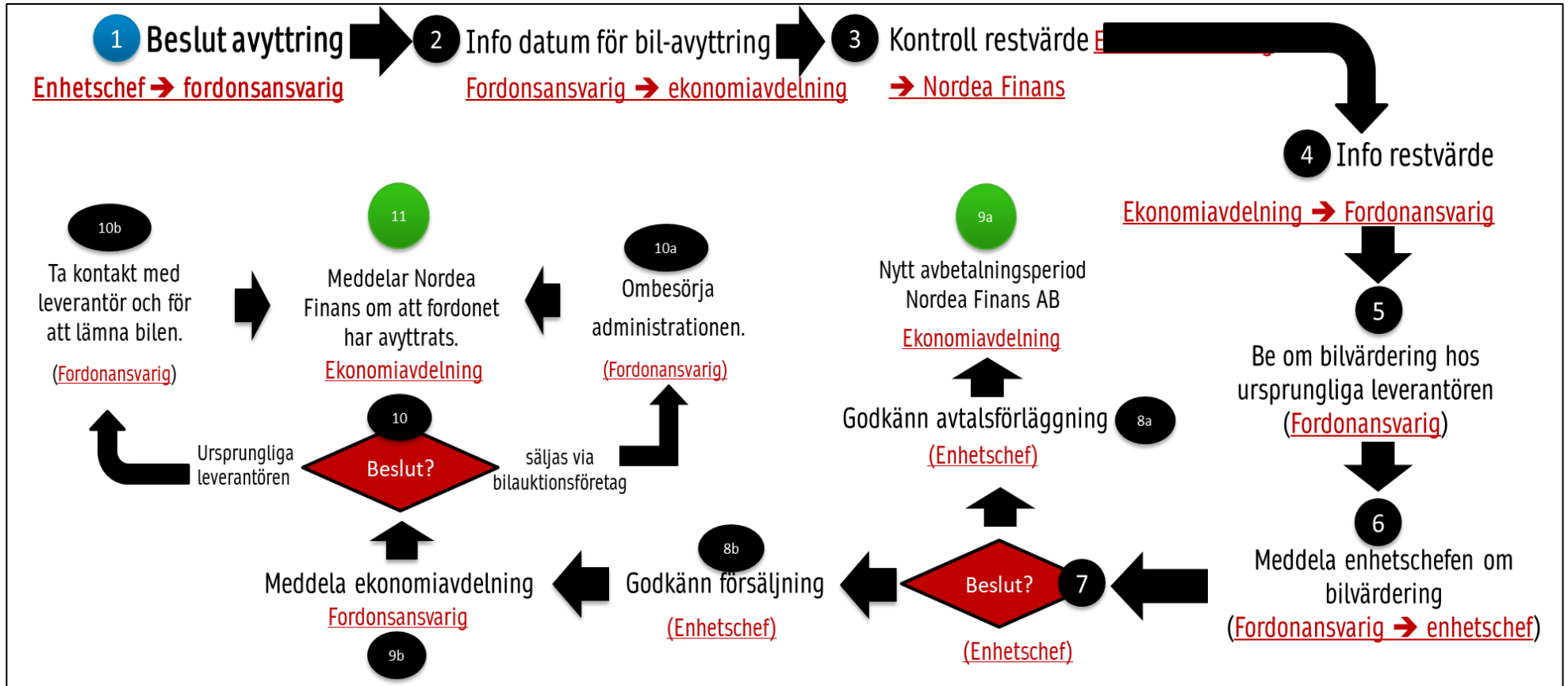
mer omfattande uppföljning av drivmedelsanvändningen, är rekommenderat. Att stärka den interna kontrollen skulle ytterligare säkerställa efterlevnaden av riktlinjer och rutiner, och bidra till effektiv resurshantering.

BILAGOR

Bilaga 1: Anskaffningsprocess

Bilaga 2: Avyttringsprocess

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2023 For more information, contact Deloitte AB.

Granskningsrapport avseende leasingbilar Herrljunga kommun 2023

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner svar på granskning av kommunens fordon och skickar vidare det till

Sammanfattning av ärendet

Kommunens revisorer har med stöd av Deloitte AB genomfört en granskning av fordonshantering i Herrljunga kommun i syfte att bedöma om Herrljunga kommuns hantering av fordon är ändamålsenlig och med en tillräcklig intern kontroll.

I samband med granskningen har en rapport upprättats. I rapportens sammanfattning finns iakttagelser och rekommendationer

Bakgrund

Herrljunga kommun har i likhet med många andra kommuner ett flertal fordon. Utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och verksamhetsmässigt perspektiv är det även av stor vikt att kommunens fordonspark är anpassad utifrån de behov som finns. Kommunstyrelsen och nämnderna i en kommun ska enligt kommunlagen tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrig bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Detta gäller även hantering av kommunens fordon.

För att möjliggöra detta är det viktigt att det finns ett system och regler för att bevaka vilka fordon som finns inom kommunen samt hur dessa nyttjas. Det är även av vikt att kommunens fordon används på ett korrekt sätt.

Konsekvenser

Felaktig nyttjande och hantering av kommunens fordon riskerar att medföra höga och onödiga kostnader för kommunen. Det kan även leda till minskat förtroende från allmänheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-02-29

Granskningsrapport

Beslutet ska skickas till

Kommunens revisorer

Emil Hjalmarsson
[Titel]

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna avsiktsförklaringen om solcellspark på Tumberg 4:3 och ger samhällsbyggnadschef i uppdrag att underteckna avsiktsförklaringen.

Sammanfattning av ärendet

Fastigheten Tumberg 4:3 ägs av Vårgårda och Herrljunga kommuner gemensamt. På fastigheten finns en nedlagd deponi som kommunerna arbetar med att sluttäcka. Eftersom marken innehåller föroreningar finns begränsad användning av marken där deponin finns.

Bakgrund

VH Biogas har både behov och möjlighet att anlägga en solcellspark i anslutning till sin anläggning och har vänt sig till kommunen med en förfrågan om att använda deponins mark efter sluttäckning för ändamålet.

Eftersom fastigheten ägs av både Vårgårda och Herrljunga kommuner krävs beslut i både kommunerna för att avsiktsförklaringen ska vara giltig.

Konsekvenser

Förslaget är positivt både ur ett ekonomiskt- och ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv, detaljerna kring projektet är ännu oklara.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-02-26

Brev från VH Biogas

Avsiktsförklaring 2023-04-23

Beslutet ska skickas till

[Titel]

Till
Vårgårda Kommun
Att: Fredrik Bergman

Med anledning av att vi under hösten noterat ansvarigas oro över elförsörjningen i Vårgårda vill vi diskutera ett förslag.

VHbiogas AB har en högspänningstransformator där vi inte utnyttjar hela kapaciteten ($\frac{1}{2}$). Vi har dessutom en egen jämn förbrukning fördelat över året. Totalt ca 2,3GWh/år. Det innebär kontinuerligt effektuttag på ca 250kW.

Granne med oss finns en deponi som vi förstår ska slutligen ska täckas.

Detta tillsammans med att Vattenfall har begränsade möjligheter att idag leverera till Vårgårda, ser vi en möjlighet till att bidra till en liten dellösning.

Man kan bygga solceller på en del av deponin och via vår transformator levererar överskott. Anta att man bygger på 2ha skulle årsproduktionen uppgå till ca 2GWh/år. Maximal effekt ca 2GW.

Ägande och drift mm är något som man kan se olika lösningar för. Vad vi vet är att andra kommuner är i en upphandlingsfas eller har redan installerat solceller på liknande sätt. Alltså finns referenser på installationer.

Detta ser vi som något för vidare samtal, om intresse finns från er sida.

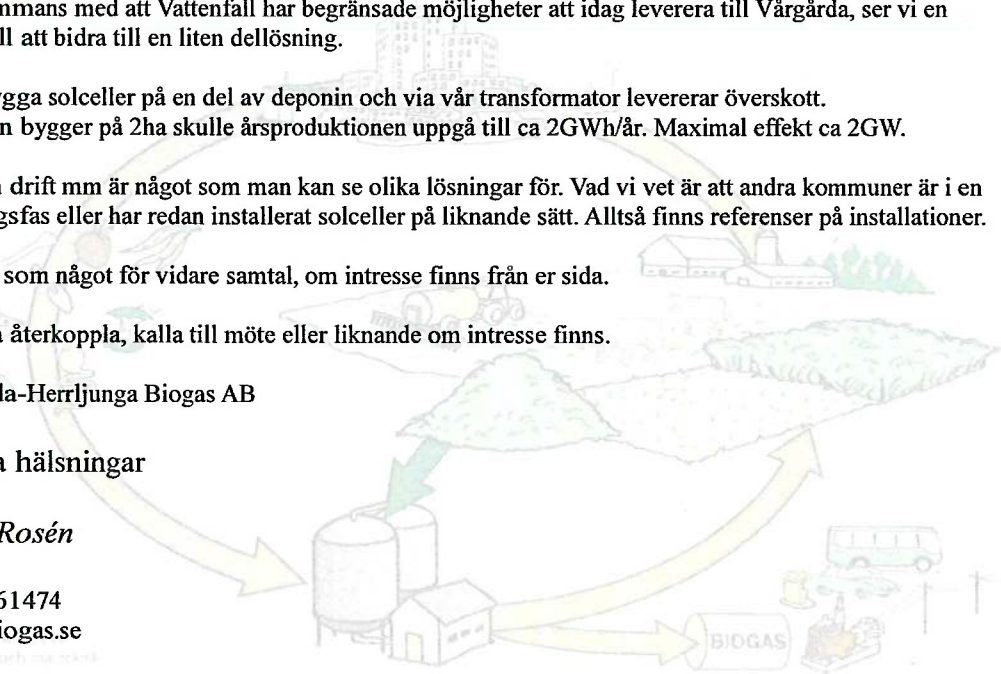
Ni får gärna återkoppla, kalla till möte eller liknande om intresse finns.

För Vårgårda-Herrljunga Biogas AB

Med bästa hälsningar

Per-Olof Rosén

Tel. 0709 461474
rosen@vhbiogas.se

Avsiktsförklaring

Vårgårda , 26 april 2023

Ärende: Vårgårda-Herrljunga Biogas AB (VHbiogas)
– Produktion av elektisk energi med solceller på fastigheten Tumberg 4:3 i Vårgårda kommun

Bakgrund

VHbiogas producerar fordonsbränsle i gasform (CBG) sedan 2014. Som råvara används gödsel från närliggande lantbruk samt livsmedelsrester. Restprodukten används sedan i lantbruket som ett förbättrat gödselmedel. Detta samtidigt som 20-25 GWh (motsvarar ca 2-2,5 milj. liter diesel) energi i form av fordonsbränsle utvinns per år.

VHbiogas har en kontinuerlig förbrukning av el i processen. För detta äger VHbiogas en transformator med överkapacitet. Att mata in elenergi via denna är möjligt och då en sluttäckning av deponi på angränsande fastighet skall ske ser vi en stor samhällsnytta i att nyttja denna i kombination med transformator. VHbiogas vill vara en del av Sveriges målsättning om minskad klimatpåverkan.

Avsikt

Vårgårda och Herrljunga kommuner och VHbiogas AB har fört samtal om möjligheten att nyttja nämnda fastighet för solcellspark på upp till 3ha för lokalproducerad el. Detta genom att VHbiogas ges rätt att hyra marken för ändamålet från färdigställd sluttäckning och under 20år med rätt till förlängning. Tillgänglighet skall ges till sluttäckningens provtagning- och ventilationshål.

Förutsättning är att VHbiogas AB själva, eller genom projektörer finner byggnation lämpligt. Samt utan att bli förhindrad av tillstånd att bygga solcellspark inom 3år efter att sluttäckning färdigställts.

Ovanstående avsikt bekräftas av berörda fastighetsägare.

Vårgårda Kommun

Vårgårda-Herrljunga Biogas AB

Per-Olof Rosén

Herrljunga Kommun

Delegationsbeslut - Plan och Byggenheten

BE § 30	2024-01-26	B-2022-41
Slutbesked - nybyggnad av transformatorstation. Herrljunga 6:3 (TOHO)		
BE § 31	2024-01-29	B-2023-126
Ärende avslutas - motordriven port godkänd - hiss/motordriven anordning. Målaren 6 (FAIS)		
BE § 32	2024-01-29	B-2024-21
Startbesked för attefallstillbyggnad (uterum) - attefallstillbyggnad. Säm 3:2 (FAIS)		
BE § 33	2024-01-29	B-2022-51
Slutbesked för plank - nybyggnad av plank. Katebo 1:15 (FAIS)		
BE § 34	2024-01-30	B-2022-123
Åtgärdsföreläggande gällande ovk samt förlängd tid - obligatorisk ventilationskontroll. Eken 7 (FAIS)		
BE § 35	2024-01-30	B-2024-22
Rivningslov för brandskadat hus - rivning av brandskadat enbostadshus. Ljung 2:48 (TOHO)		
BE § 36	2024-01-30	B-2022-256
Åtgärdsföreläggande - obligatorisk ventilationskontroll. Violen 4 (FAIS)		
BE § 37	2024-01-30	B-2022-215
Åtgärdsföreläggande - obligatorisk ventilationskontroll. Granen 2 (FAIS)		
BE § 38	2024-01-31	B-2022-212
Åtgärdsföreläggande - obligatorisk ventilationskontroll. Granen 17 (FAIS)		
BE § 39	2024-01-31	B-2022-219
Åtgärdsföreläggande - obligatorisk ventilationskontroll. Valkyrian 3 (FAIS)		
BE § 40	2024-02-05	B-2024-25
Användningsförbud - hiss/motordriven anordning. Ljung 3:27 (FAIS)		
BE § 41	2024-02-05	B-2024-26
Användningsförbud - hiss/motordriven anordning. Ljung 3:27 (FAIS)		

BE § 42	2024-02-05	B-2024-24
Bygglov för tillbyggnad av industri - tillbyggnad av kallförråd. Målaren 4 (TOHO)		
BE § 43	2024-02-05	B-2019-11
Slutbesked - nybyggnad garage/förråd. Tången 1:3 (FAIS)		
BE § 44	2024-02-05	B-2022-40
Slutbesked för tillbyggnad av hus med garage - tillbyggnad av hus med garage. Åltorp 1:12 (FAIS)		
BE § 45	2024-02-05	B-2019-143
Slutbesked - nybyggnad attefallshus. Sämsholm 2:1 (FAIS)		
BE § 46	2024-02-08	B-2023-90
Ärende avslutas - frivillig åtgärd vidtagen - ovårdad fastighet. Ljung 8:22 (FAIS)		
BE § 47	2024-02-09	B-2019-133
Slutbesked - nybyggnad uterum och förråd. Korpen 2 (FAIS)		
BE § 48	2024-02-09	B-2019-155
Slutbesked - nybyggnad komplementbyggnad. Eket 2:2 (TOHO)		
BE § 49	2024-02-09	B-2021-25
Slutbesked - tillbyggnad av skola. Mörlanda 2:25 (TOHO)		
BE § 50	2024-02-12	B-2020-118
Slutbesked - tillbyggnad industri. Borren 1 (TOHO)		
BE § 51	2024-02-13	B-2022-114
Ärende avslutas - godkänd ovk inkommit - obligatorisk ventilationskontroll. Eken 15 (eklin)		
BE § 52	2024-02-13	B-2023-82
Ärende avslutas - fastigheten är i vårdat skick - ovårdad fastighet. Lättorp 1:30 (FAIS)		
BE § 53	2023-09-21	B-2018-32
Slutbesked – Nybyggnad av industri Ljung 3:27 (TOHO)		
BE § 54	2024-02-13	B-2024-9
Beslut om taxa - rivning av enbostadshus (brandskadat). Jällby 1:12 (TOHO)		

BE § 55	2024-02-14	B-2023-176
Bygglov för ändrad användning från komplementbyggnad och del av enbostadshus till vandrarhem samt en lägenhet - ändrad användning från komplementbyggnad och del av enbostadshus till vandrarhem samt en lägenhet. Björnarps 2:3 (FAIS)		
BE § 56	2024-02-15	B-2023-190
Startbesked för byggnation (ändrad användning) - ändrad användning från bastu till komplementbostadshus. Haragården 1:2 (FAIS)		
BE § 57	2024-02-16	B-2024-23
Startbesked för eldstad - installation av eldstad. Mollaryd 7:3 (FAIS)		
BE § 58	2024-02-16	B-2023-168
Startbesked för byggnation (tillbyggnad av uterum) - tillbyggnad av uterum. Svalan 3 (FAIS)		
BE § 59	2024-02-19	B-2024-29
Startbesked för eldstad - installation av eldstad. Hudene 1:2 (TOHO)		
BE § 60	2024-02-19	B-2024-30
Bygglov för nybyggnad av transformatorstation - nybyggnad av transformatorstation. Lunda 3:5 (TOHO)		
BE § 61	2024-02-19	B-2023-185
Startbesked för markarbete - nybyggnad av industri. Ölltorp 1:23 (TOHO)		
BE § 62	2024-02-19	B-2020-88
Slutbesked för rivning av garage - rivningslov/rivningsanmälan. Vreta 6:12 (FAIS)		
BE § 63	2024-02-19	B-2024-28
Startbesked för rivning - rivning av enbostadshus. Torpåkra 1:13 (TOHO)		
BE § 64	2024-02-20	B-2024-18
Startbesked för byggnation - nybyggnad av attefallskomplementbyggnad. Sämsholm 2:1 (TOHO)		
BE § 65	2024-02-20	B-2023-120
Slutbesked - ändring av bärande konstruktion. Ljung 1:79 (TOHO)		
BE § 66	2024-02-20	B-2022-25
Slutbesked - nybyggnad av garage. Blåklinten 1 (TOHO)		

BE § 67	2024-02-20	B-2021-5
Slutbesked - nybyggnation - brunnsöverbyggnad. Herrljunga 3:147 (TOHO)		
BE § 68	2024-02-21	B-2023-219
Avvisningsbeslut - ändring av ventilationssystem. Lönnhult 1:3 (FAIS)		
BE § 69	2024-02-21	B-2024-9
Slutbesked - rivning av enbostadshus (brandskadat). Jällby 1:12 (TOHO)		
BE § 70	2024-02-21	B-2024-24
Slutbesked - tillbyggnad av kallförråd. Målaren 4 (TOHO)		
BE § 71	2024-02-22	B-2023-174
Slutbesked för eldstad (braskamin) - installation av eldstad (rivning av öppen spis, installation av kamin). Ljung 3:5 (FAIS)		
BE § 72	2024-02-22	B-2023-24
Slutbesked för installation av eldstad (braskamin och rökrör) - installation av eldstad. Björke-Jonstorp 1:2 (FAIS)		

Delegationsbeslut - Miljöenheten

ME § 17	2024-01-25	M-2024-30
Tillstånd – uppehåll i slamtömning, Molla 5:4 (BIRAN)		
ME § 18	2024-01-25	M-2023-368
Avskrivning av klagomål, Molla 5:6 (ELL)		
ME § 19	2024-01-30	M-2023-411
Försiktighetsmått – bergvärme, Molla 5:6 (CA)		
ME § 20	2024-02-01	M-2023-463
Försiktighetsmått – bergvärme, Pärönträdet 1 (CA)		
ME § 21	2024-02-05	M-2023-348
Tillstånd – små avlopp, Eggvena 6:21 (CA)		
ME § 22	2024-02-06	M-2023-531
Omklassning livsmedel, Od 1:21 (BIRAN)		
ME § 23	2024-02-06	M-2023-539
Omklassning livsmedel, Ollestad 5:17 (BIRAN)		
ME § 24	2024-02-06	M-2024-47
Registrering av livsmedelsverksamhet, Brage 10 (BIRAN)		
ME § 25	2024-02-06	M-2024-47
Kontrollfrekvens för livsmedelsverksamhet, Brage 10 (BIRAN)		
ME § 26	2024-02-08	M-2024-51
Omklassning livsmedel, Blåsippan 1 (AYHR)		
ME § 27	2024-02-09	M-2024-31
Försiktighetsmått – jordvärme, Gunntorp 1:4 (CA)		
ME § 28	2024-02-13	M-2024-38
Beslut angående msa, Gate 2:1 (AYHR)		
ME § 29	2024-02-14	M-2024-59
Kontrollfrekvens för livsmedelsverksamhet, Hagen 15 (AYHR)		

ME § 30	2024-02-16	M-2024-39
Beslut angående msa, Österod 1:2 (AYHR)		
ME § 31	2024-02-16	M-2023-141
Tillstånd – små avlopp, Eggvena 2:14 (BIRAN)		
ME § 32	2024-02-16	M-2024-57
Föreläggande om åtgärder, Balder 5 (ELL)		
ME § 33	2024-02-21	M-2024-70
Kontrollfrekvens för livsmedelsverksamhet, Ljung 1:21 (AYHR)		
ME § 34	2024-02-21	M-2023-523
Omregistrering av livsmedelsverksamhet, Eggvena 4:10 (ELL)		
ME § 35	2024-02-21	M-2024-53
Fastställande av provtagningsprogram, Djupatorp 1:8 (BIRAN)		